

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΤΙΤΛΟΣ:

« Υποτιτλισμός στα αγγλικά του 25ου επεισοδίου της 4ης σεζόν της σειράς
«Το Σόι σου» και σχολιασμός της διαδικασίας του υποτιτλισμού.»

Ονοματεπώνυμο: Χαλιαμπάλια Ελευθερία

Αρ.Μητρώου : Ξ2018066

Επιτροπή Εποπτείας :

Βιλελμίνη Σωσώνη (Αναπληρώτρια Καθηγήτρια)

Μαρία Τσίγκου (Αναπληρώτρια Καθηγήτρια)

Κέρκυρα, Φεβρουάριος 2024

Η σελίδα αυτή είναι σκοπίμως κενή

Πίνακας περιεχομένων

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	4
ABSTRACT	4
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΚΕΙΜΕΝΟ	6
ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΑ	29
ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ	52
ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΗΓΗΣ	52
ΣΚΟΠΟΣ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΗΓΗΣ – ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΣΤΟΧΟΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ	54
ΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΤΥΠΟΛΟΓΙΑ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΑΣΤΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ	56
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ	57
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ	60
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΧΙΟΥΜΟΡ	63
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	69
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	71
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	72

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η εργασία αποτελείται από τον υποτιτλισμό στα αγγλικά δεκαπέντε λεπτών από το επεισόδιο είκοσι πέντε (25) της τέταρτης (4^{ης}) σεζόν από την ελληνική κωμική σειρά «το σόι σου» και τον σχολιασμό της διαδικασίας αυτού. Αναλύεται η διαδικασία της μετάφρασης του οπτικοακουστικού υλικού και σχολιάζονται τα μεταφραστικά προβλήματα, οι μεταφραστικές δυσκολίες και οι τρόποι επίλυσής τους. Το συγκεκριμένο είδος μετάφρασης επιλέχθηκε λόγω της ιδιαιτερότητάς του. Αρχικά, στο οπτικοακουστικό κείμενο συνυπάρχουν το κείμενο πηγή και το κείμενο στόχος, επίσης, ο μεταφραστής πρέπει να μεταφέρει το νόημα από τον προφορικό λόγο στον γραπτό λόγο αλλάζοντας επικοινωνιακό 'κανάλι' και τέλος, πολλές φορές υπάρχουν και ερεθίσματα από την εικόνα τα οποία πρέπει να ληφθούν υπόψη στην απόδοση.

ABSTRACT

The present dissertation consists of the subtitling into English of fifteen minutes of episode 25 of season 4 from the Greek comedy series "To soi sou" and a commentary on the process of the subtitling. The process of translation of the audiovisual material is analysed and the translation problems and the strategies used for addressing them are discussed. Subtitling was chosen because of its specific nature; Firstly, in the audiovisual text the source text and the target text coexist, furthermore, the translator has to transfer the meaning from the spoken word to the written word by changing the communication 'channel' and finally, sometimes there are also stimuli from the image that have to be taken into account in the translation.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία έχει ως θέμα τον υποτιτλισμό και σχολιασμό της διαδικασίας του υποτιτλισμού των πρώτων 15 λεπτών του επεισοδίου 25 με τίτλο «για ένα ζευγάρι μπότες» την 4^η σεζόν της κωμικής σειράς «Το σόι σου». Το σόι σου είναι μια πολύ γνωστή και αγαπημένη σειρά στην ελληνική τηλεόραση που προκαλεί ατελείωτο γέλιο σε μικρούς και μεγάλους. Ο λόγος για τον οποίο επιλέχθηκε ο υποτιτλισμός του συγκεκριμένου υλικού είναι το κωμικό στοιχείο και η μετάφραση του χιούμορ. Το πρώτο βήμα που πάρθηκε για τον υποτιτλισμό του βίντεο ήταν να η διαδικασία της απομαγνητοφώνησης του επεισοδίου ώστε να είναι εύκολα προσβάσιμο το πρωτότυπο κείμενο. Στη συνέχεια, με τη χρήση του προγράμματος υποτιτλισμού [Subtitle Edit](#) έγινε ο χρονισμός του κάθε υποτίτλου με την προσαρμογή του ελληνικού κειμένου πηγή για τη δημιουργία template. Τέλος, σε ξεχωριστό αρχείο .srt έγινε η δημιουργία των υποτίτλων στην αγγλική γλώσσα. Η μετάφραση οπτικοακουστικού υλικού και πιο συγκεκριμένα ο υποτιτλισμός θέτει αρκετά μεταφραστικά προβλήματα και δυσκολίες λόγω των χωροχρονικών περιορισμών που επιβάλλονται και λόγω της μεταφοράς του προφορικού λόγου σε γραπτό. Τόσο αυτά τα προβλήματα όσο και τα προβλήματα που σχετίζονται με την απόδοση του χιούμορ και τη μεταφορά των πολιτισμικών ενδεικτών από τα ελληνικά στα ελληνικά αναλύονται στον σχολιασμό.

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1

00:00:20,086 --> 00:00:21,666

Λυδία μου, γύρισες;

2

00:00:30,843 --> 00:00:33,783

Αγάπη μου! Πόσο μου έλειψες! Αγάπη μου!

3

00:00:34,106 --> 00:00:35,539

Σιγά καλέ από το μεσημέρι;

4

00:00:35,747 --> 00:00:39,703

Είδες τι μου έχεις κάνει;

Χωρίς τον αντρούλη μου δεν αντέχω.

5

00:00:40,186 --> 00:00:42,690

-Εμένα είπες αντρούλη σου;

-Ποιόν να πω, τον καναπέ;

6

00:00:42,961 --> 00:00:46,770

Την τελευταία φορά που μου το είπες,
ήταν στην πρώτη νύχτα του γάμου μας.

7

00:00:46,853 --> 00:00:50,329

Και ακόμα μαζί είμαστε.

Για πόσο ακόμα δε ξέρω.

8

00:00:50,380 --> 00:00:51,333

-Τί είπες;

-Τίποτα.

9

00:00:51,436 --> 00:00:53,500

Δε θα έβλεπες τον αγώνα στον Τάκη;

10

00:00:53,604 --> 00:00:56,860

Απλά του έτυχε κάτι

και είπα να γυρίσω πρώτα να αλλάξω.

11

00:00:56,983 --> 00:01:00,607

Πως, έπρεπε να πας με το κουστούμι.

Τι θα πει και ο Χιμένεθ αν σε δει;

12

00:01:01,003 --> 00:01:04,839

Ξες τον Χιμένεθ; Και γιατί να με δει;
Πού να με δει; Στο σπίτι του Τάκη;

13

00:01:04,890 --> 00:01:07,400

Δεν πας καθόλου καλά,
Λυδία μου, μού φαίνεται.

14

00:01:08,929 --> 00:01:12,756

Έλα ρε συ Λυδία. Έλεος δηλαδή!

15

00:01:13,106 --> 00:01:15,743

Πήγες πάλι και ψώνισες;
Τι θα τα κάνεις τόσα ρούχα;

16

00:01:15,794 --> 00:01:19,713

-Όχι, δεν είναι...

-Να φύγουμε να χωρέσουν τα παπούτσια;

17

00:01:19,889 --> 00:01:23,052

Και σήμερα σου έλεγα
πόσα έξοδα έχουμε αυτόν τον μήνα.

18

00:01:23,142 --> 00:01:25,671

-Μα δε ψώνισα...

-Και αυτά τί είναι; Οφθαλμαπάτη;

19

00:01:26,463 --> 00:01:27,847

Δε ψώνισα για μένα.

20

00:01:28,037 --> 00:01:32,092

Αυτά είναι τα κοστούμια του μπαλέτου
για τα κορίτσια

21

00:01:32,229 --> 00:01:34,942

Και τα παπούτσια της Χαράς
που μεγάλωσε το πόδι της.

22

00:01:34,993 --> 00:01:37,250

Δεν ήξερε να μείνει νάνος
να κάνει οικονομία.

23

00:01:37,333 --> 00:01:38,976

Μάλιστα. Και αυτό εδώ τι είναι;

24

00:01:39,126 --> 00:01:43,399

Είναι η φόρμα που είπες ότι χρειάζεσαι.
Την είδα σε προσφορά και σε σκέφτηκα.
25

00:01:43,583 --> 00:01:46,753

Δηλαδή για σένα δε ψώνισες τίποτα.
Πώς έγινε αυτό το θαύμα;
26

00:01:46,955 --> 00:01:50,485

Τι με πέρασες; Για καμία ανεύθυνη;
Δε ξέρω εγώ πόσα έξοδα έχουμε;
27

00:01:50,749 --> 00:01:55,052

Ντάξει συγγνώμη.
Παρασύρθηκα από τον πρότερο βίο σου.
28

00:01:55,163 --> 00:02:01,526

Δεν πειράζει. Πήγαινε.
Όμως σκέψου πριν εκτοξεύσεις κατηγορίες.
29

00:02:01,610 --> 00:02:03,047

Έλα μωρέ, έλα.
30

00:02:04,057 --> 00:02:06,506

-Δε θα αργήσω.
-Άντε γειά.
31

00:02:33,525 --> 00:02:36,690

"το σόι σου"
32

00:02:39,380 --> 00:02:41,380

{\an8}♪ Την Κυριακή το μεσημέρι ♪
33

00:02:42,836 --> 00:02:44,836

{\an8}♪ με το πιρούνι στο ένα χέρι, ♪
34

00:02:46,093 --> 00:02:48,916

{\an8}♪ μαλλιά κουβάρια θα γινούμε ♪
35

00:02:49,066 --> 00:02:53,116

{\an8}♪ από το τραπέζι νηστικοί θα σηκωθούμε ♪
36

00:02:55,645 --> 00:02:59,966

{\an8}♪ Έβαλες στη σαλάτα όλο το λάδι, ♪

37

00:03:01,795 --> 00:03:06,746

{\an8}♪ όρθια ήμουν στο κρεβάτι όλο το βράδυ ♪

38

00:03:09,130 --> 00:03:12,803

{\an8}♪ Σου λέω να μη ξαναπάμε ♪

39

00:03:15,119 --> 00:03:19,009

{\an8}♪ μόνοι μας στο σπιτάκι μας να φάμε. ♪

40

00:03:24,929 --> 00:03:27,797

{\an8}♪ γιατί γεννήθηκα σ' αυτό το σόι, ♪

41

00:03:28,373 --> 00:03:30,485

{\an8}♪ σαν τον χώρο της τραγωδίας ♪

42

00:03:31,616 --> 00:03:34,213

{\an8}♪ Γιατί γεννήθηκα ρε Θεία,
σ' αυτό το σόι ♪

43

00:03:35,023 --> 00:03:36,573

"για ένα ζευγάρι μπότες"

44

00:03:37,309 --> 00:03:40,496

Πάνε με όλα, θα τις φοράω συνέχεια.

45

00:03:41,794 --> 00:03:45,243

Θα τις φοράω συνέχεια.

Οι δερμάτινες μπότες είναι μια επένδυση.

46

00:03:46,622 --> 00:03:48,381

Σιγά μην το πω στον Σάββα.

47

00:03:50,597 --> 00:03:52,923

Γιατί το γρουσουζεύεις;

Πού θα το μάθει;

48

00:03:54,480 --> 00:03:56,480

Πού στα κομμάτια τό'χω βάλει;

49

00:03:57,384 --> 00:03:59,384

Μωρή γκαντέμω ξανά γύρισε. Κλείσε.

50

00:04:07,840 --> 00:04:10,319

-Λυδία μου!

-Σάββα μου, δεν πήγες στη δουλειά;

51

00:04:10,445 --> 00:04:12,592

Ξέχασα το κινητό μου.

Γιατί είσαι στο πάτωμα;

52

00:04:12,717 --> 00:04:14,717

Γιατί όχι;

Οι Ιάπωνες το κάνουν αιώνες.

53

00:04:14,801 --> 00:04:17,746

Τρώνε και ζωντανά χταπόδια
που κουνιούνται τα πλοκάμια τους.

54

00:04:17,990 --> 00:04:22,003

-Που να βρω χταπόδι πρωινιάτικα.

-Δεν πας καλά. Έχω αρχίσει και ανησυχώ.

55

00:04:26,846 --> 00:04:30,199

-Τι είναι αυτό; Κουτί από παπούτσια;

-Είδες την ώρα; Θα αργήσουμε.

56

00:04:30,280 --> 00:04:33,080

-Πήρες καινούριες μπότες;

-Πώς σου ήρθε καλέ αυτό;

57

00:04:33,136 --> 00:04:35,523

Βλέπω τη φωτογραφία.

Αυτές που φοράς δεν είναι;

58

00:04:35,655 --> 00:04:38,662

Αυτές είναι; Κοίτα να δεις,

όλες οι μπότες μοιάζουν τελικά.

59

00:04:38,773 --> 00:04:41,076

Και τότε γιατί έχεις δέκα ζευγάρια;

60

00:04:42,772 --> 00:04:44,435

Τριακόσια εξήντα ευρώ;

61

00:04:44,512 --> 00:04:48,539

-Πριν την έκπτωση. Τριάντα τοις εκατό.

-Δύο πενήντα δύο.

62

00:04:48,683 --> 00:04:50,939

-Είσαι καλός στα μαθηματικά.

-Αντίθετα από σένα.

63

00:04:51,330 --> 00:04:55,030

Είσαι σοβαρή;

Έδωσες μισή δόση δανείου σε παπούτσια;

64

00:04:55,132 --> 00:04:58,608

Όχι βέβαια. Καλά τι νόμιζες,

ότι αγόρασα εγώ αυτές τις μπότες;

65

00:04:58,659 --> 00:04:59,802

Τις έφερε ο Άι Βασίλης;

66

00:05:00,712 --> 00:05:02,636

Οι μπότες αυτές είναι της Μπέλλας.

67

00:05:03,260 --> 00:05:08,943

Τις δανείστηκα για την έκθεση

αλλά δεν τις έχω επιστρέψει ακόμα.

68

00:05:09,009 --> 00:05:11,296

Φόραγες αυτές τις μπότες;

Ούτε που το θυμάμαι.

69

00:05:11,543 --> 00:05:14,283

Εσύ αμυδρά θυμάσαι

ότι στον γάμο μας φορούσα άσπρα.

70

00:05:14,373 --> 00:05:16,263

-Μού λες αλήθεια τώρα;

-Ναι, αγάπη μου.

71

00:05:16,333 --> 00:05:20,196

Θα έρθει η Μπέλλα να τις πάρει

και είπα να τις φορέσω άλλη μια φορά.

72

00:05:20,336 --> 00:05:21,236

Μάλιστα.

73

00:05:22,212 --> 00:05:23,716

Η Μπέλλα που τα βρήκε τα λεφτά;

74

00:05:23,812 --> 00:05:26,650

Πού να ξέρω ρε Σάββα!

Τώρα θα το αναλύσουμε και αυτό.

75

00:05:26,763 --> 00:05:29,603

Μπορεί να ξοδεύει ό,τι θέλει,

ο Χαμπέας πληρώνει.

76

00:05:29,793 --> 00:05:31,549

Δεν πληρώνω. Τέρμα και τελείωσε.

77

00:05:31,672 --> 00:05:35,242

Μα μπαμπά σου λέω,

ο νέος υπολογιστής είναι απαραίτητος.

78

00:05:35,293 --> 00:05:36,793

Είναι για τη δουλειά μου.

79

00:05:36,900 --> 00:05:40,003

Και γω χρειάζομαι νέα κιμαδομηχανή

αλλά δεν τη ζητάω από σένα.

80

00:05:40,071 --> 00:05:41,749

Βαγγέλη μου τώρα είσαι άδικος.

81

00:05:41,933 --> 00:05:45,583

Της υποσχεθήκαμε ότι θα βοηθάμε

μέχρι να βγάλει λεφτά από το γράψιμο.

82

00:05:45,659 --> 00:05:48,556

Μόλις τελειώσω το πρώτο μου βιβλίο

θα στα επιστρέψω με τόκο.

83

00:05:48,607 --> 00:05:50,107

Άκουσες; Θα γίνουμε πλούσιοι.

84

00:05:50,158 --> 00:05:53,153

Πόσο είχε ποια αυτό το λάπτοπ

και κάνεις έτσι;

85

00:05:53,215 --> 00:05:57,730

Να ήταν μόνο το λάπτοπ.

Είδα το λογαριασμό κι κόντεψα να σφαχτώ.

86

00:05:57,852 --> 00:06:00,709

Και γιατί χρησιμοποιείς

το χασαπομάχαιρο για χαρτοκόπτη;

87

00:06:00,824 --> 00:06:02,547

Μην τον προκαλείς, αγάπη μου.

88

00:06:02,647 --> 00:06:05,872

Χριστούγεννα ήταν βρε μαμά.

Να μην πάρω δώρα για τα ανίψια μου,

89

00:06:05,933 --> 00:06:09,520

ρούχα για το ρεβεγιόν, στολίδια,

φωτάκια για το μπαλκόνι.

90

00:06:09,709 --> 00:06:12,509

-Αφού δε στόλισες το μπαλκόνι.

-Βαρέθηκα να τα ξετυλίξω.

91

00:06:12,685 --> 00:06:15,796

Να τα χρεώσεις όμως στην πιστωτική

δε βαρέθηκες, λολομπριζίτο.

92

00:06:15,998 --> 00:06:18,889

Αν θες να ξοδεύεις όπως πριν

έλα για δουλειά στο χασάπικο.

93

00:06:18,940 --> 00:06:19,997

-Μα...

-Μαμούνια.

94

00:06:20,365 --> 00:06:23,550

Δε ξαναπληρώνω τέτοιο λογαριασμό

και το λάπτοπ να το επιστρέψεις.

95

00:06:23,733 --> 00:06:26,313

Να γράψεις με χαρτί και με μολύβι,

όπως όλος ο κόσμος.

96

00:06:26,364 --> 00:06:29,698

Επίσης, μπορώ να σκαλίσω
και με σφυρί στις πέτρες ιερογλυφικά.
97
00:06:29,749 --> 00:06:31,396
-Με δουλεύει;
-Τι σε κάνει;
98
00:06:31,892 --> 00:06:33,093
Ωχ, η Λυδία.
99
00:06:34,228 --> 00:06:35,132
Έλα, Λυδία μου.
100
00:06:37,261 --> 00:06:40,259
Δε σε ακούω βρε Λυδία μου.
Στάσου να βγω έξω, μισό λεπτό.
101
00:06:40,389 --> 00:06:42,389
Χαρούλα τίνος έμοιασε αυτό το παιδί;
102
00:06:42,532 --> 00:06:45,669
-Ποιος είναι έτσι στο σόι σου;
-Στο δικό σου λίγους τρελούς έχετε;
103
00:06:45,858 --> 00:06:48,895
Αδελφούλα μου,
πάνω στην ώρα με πήρες με έσωσες.
104
00:06:48,973 --> 00:06:50,797
-Σειρά σου τώρα.
-Για πιο πράγμα;
105
00:06:50,956 --> 00:06:52,286
-Για να με σώσεις.
-Από τι;
106
00:06:52,369 --> 00:06:53,586
Από το διαζύγιο.
107
00:06:54,047 --> 00:06:57,327
-Μπορείς να έρθεις σήμερα κατά τις έξι;
-Έξι;
108
00:06:57,692 --> 00:06:59,214

Κάτσε να σκεφτώ

τι έχω να κάνω.

109

00:06:59,363 --> 00:07:02,280

Επειδή δεν έχεις τίποτα να κάνεις

ούτε σήμερα ούτε άλλη μέρα

110

00:07:02,332 --> 00:07:06,672

μπορείς να έρθεις και να ζητήσεις πίσω

τις μπότες που μου δάνεισες;

111

00:07:06,794 --> 00:07:09,865

-Τις οποίες αγόρασες εσύ.

-Κι είναι πανάκριβες. Θα έρθεις;

112

00:07:09,939 --> 00:07:12,962

θα έρθω τι να κάνω.

Τί χρώμα είναι οι μπότες; Μαύρες ή καφέ;

113

00:07:13,038 --> 00:07:15,199

-Γιατί ρωτάς;

-Για να ξέρω να τις συνδυάσω.

114

00:07:16,978 --> 00:07:17,895

Λυδία;

115

00:07:23,918 --> 00:07:25,668

-Πού είναι ο μπαμπάς;

-Στο μαγαζί.

116

00:07:25,810 --> 00:07:28,887

Αμάν βρε Μπέλλα μου,

δεν τον λυπάσαι καθόλου τον πατέρα σου;

117

00:07:29,109 --> 00:07:31,663

Τι να έκανα ρε μαμά;

Αφού μου χάλασε το λάπτοπ.

118

00:07:31,781 --> 00:07:34,329

Σου χάλασε γιατί το άφησες στο πάτωμα

και το πάτησες.

119

00:07:34,519 --> 00:07:36,333

Και στο προηγούμενο έριξες καφέ.

120

00:07:36,441 --> 00:07:39,735

Κι στο δημοτικό είχα ξεχάσει
να ποτίσω το κεσεδάκι με τις φακές.

121

00:07:39,814 --> 00:07:41,204

Αυτό γιατί δεν το λες;

122

00:07:41,288 --> 00:07:42,595

Μπέλλα δεν κάνω πλάκα.

123

00:07:42,749 --> 00:07:46,069

Ο πατέρας σου δεν είναι τσιγκούνης
αλλά τον έχουν έφαγαν τα έξοδα.

124

00:07:46,408 --> 00:07:50,749

Κάτι το κτήμα για τον Διονύση,
το ενοίκιο σου, ο μισθός του Μιχάλη.

125

00:07:50,844 --> 00:07:54,144

-Εμένα δε μου δίνει μισθό.
-Δε σου δίνει αλλά εσύ τον ξοδεύεις.

126

00:07:54,301 --> 00:07:57,181

Κανονικά, μετά την παραίτησή σου
δεν έπρεπε να μαζευτείς;

127

00:07:57,706 --> 00:08:01,230

-Θα κόψω τη συνδρομή στο γυμναστήριο.
-Γιατί πας εσύ γυμναστήριο;

128

00:08:01,374 --> 00:08:02,811

Όχι, αλλά πληρώνω συνδρομή.

129

00:08:03,050 --> 00:08:04,150

Μπέλλα, σοβαρέψου!

130

00:08:04,531 --> 00:08:08,073

Το λάπτοπ θα σε αφήσει να το κρατήσεις
αλλά όλα τα άλλα να τα κόψεις.

131

00:08:08,369 --> 00:08:10,642

Τέρμα τα ρούχα, τέρμα τα ντελίβερι.

132

00:08:10,735 --> 00:08:11,645

Και τι θα τρώω;

133

00:08:11,696 --> 00:08:12,783

-Μπέλλα!

-Εντάξει.

134

00:08:13,042 --> 00:08:17,158

Αλλά μέχρι να εκδώσω

θέλω άλλο φαγητό από τον Διονύση.

135

00:08:17,414 --> 00:08:18,954

Δεν αντέχω άλλο λαδερά.

136

00:08:23,248 --> 00:08:25,468

Βρε, καλώς την παπουτσωμένη γάτα.

137

00:08:25,845 --> 00:08:27,365

Γειά σου Σάββα μου, τί κάνεις;

138

00:08:27,758 --> 00:08:29,036

-Η Λυδία;

- Μέσα.

139

00:08:29,238 --> 00:08:32,109

Το ξέρεις ότι εξαιτίας σου,

παραλίγο να τσακωθούμε σήμερα;

140

00:08:32,247 --> 00:08:34,707

-Είμαι μοιραία γυναίκα τι να κάνω;

-Ναι.

141

00:08:34,928 --> 00:08:38,055

Λυδία, ήρθε η μοιραία γυναίκα

να πάρει τις μπότες της.

142

00:08:38,182 --> 00:08:39,692

-Τα κορίτσια;

-Κολυμβητήριο.

143

00:08:39,816 --> 00:08:42,400

Αλλά θα τις πάρει η Όλγα

να τις πάρει στο λούνα πάρκ.

144

00:08:42,554 --> 00:08:45,577

-Κρίμα που δε θα τις δω.

-Σιγά καλέ. Όλοι μαζί θα φάμε αύριο.

145

00:08:46,331 --> 00:08:49,055

Ρε συ, συγγνώμη κιόλας,

δεν είναι δική μου δουλειά έτσι;

146

00:08:49,681 --> 00:08:52,138

Αλλά έδωσες τόσα λεφτά

για ένα ζευγάρι μπότες;

147

00:08:53,658 --> 00:08:56,355

Μπορείς να μου θυμίσεις λίγο,

πόσα λεφτά έδωσα μήπως;

148

00:08:56,644 --> 00:08:59,629

Διακόσια πενήντα δύο ευρώ;

Αν ήμουν στη θέση του Χαμπέα...

149

00:08:59,762 --> 00:09:02,236

Όχι Σάββα, σε παρακαλώ

μην πεις τίποτα στον μπαμπά.

150

00:09:02,530 --> 00:09:05,341

Θα νομίζει ότι έφαγα αυτά

που μου δίνει μέχρι να εκδώσω.

151

00:09:05,415 --> 00:09:09,686

Ενώ εγώ έχω κάνει αιματηρές οικονομίες

για αυτές τις μπότες.

152

00:09:09,858 --> 00:09:12,582

Από μικρή όταν ήθελε να αγοράσει κάτι

έκανε αποταμίευση.

153

00:09:12,633 --> 00:09:13,969

Είναι καλή στα οικονομικά.

154

00:09:14,052 --> 00:09:17,156

Δε θυμάμαι τι τράβηξα

με τον Μπαντούνα τον τοκογλύφο;

155

00:09:17,249 --> 00:09:19,309

Τι να κάνει άραγε;

Αυτές είναι οι μπότες;

156

00:09:19,360 --> 00:09:20,737

-Ναι, αυτές.

-Για να δω.

157

00:09:25,162 --> 00:09:26,080

Τέλειες! Τέλειες!

158

00:09:26,243 --> 00:09:29,614

Μπράβο Λυδία, φαίνονται τα λεφτά τους.

159

00:09:30,069 --> 00:09:32,626

Συγγνώμη ρε συ Μπέλλα,

πρώτη φορά τις βλέπεις;

160

00:09:32,677 --> 00:09:37,289

Όχι καλέ. Μπράβο, που τις διατήρησα
σε τόσο άριστη κατάσταση.

161

00:09:37,416 --> 00:09:39,340

Παιδιά, μου κάνουν.

162

00:09:39,403 --> 00:09:41,455

Καλέ δεν τις δοκίμασες

όταν τις αγόρασες;

163

00:09:41,565 --> 00:09:43,119

Καλέ πως δεν τις δοκίμασε;

164

00:09:43,240 --> 00:09:47,558

Φοβότανε ότι εγώ με τις ποδάρες μου

θα της τις ανοίξω.

165

00:09:47,775 --> 00:09:49,119

Αφού έχεις μικρό ποδαράκι.

166

00:09:49,253 --> 00:09:52,780

Έχω μικρό πόδι σε σχέση με τα δικά σου.

Σε σχέση με τις Μπέλλας όχι.

167

00:09:52,873 --> 00:09:59,057

Η Λυδία έχει φαρδύ κουτεπιέ,
μακριά δάχτυλα και ελαφριά πλατυποδία.

168

00:09:59,149 --> 00:10:00,316

Θα σου έλεγα τώρα.

169

00:10:00,367 --> 00:10:03,648

Είναι τέλεια.

Λοιπόν, άντε τώρα, εγώ σας αφήνω

170

00:10:03,725 --> 00:10:05,425

Πάω να τις δείξω και στην Ελένη!

171

00:10:05,491 --> 00:10:08,020

Κοίτα ενθουσιασμό
για ένα ζευγάρι μπότες, ρε παιδιά.

172

00:10:08,071 --> 00:10:11,246

Να προσέχεις που πατάς.

Μην δω μισή γρατζουνιά στο δέρμα...

173

00:10:11,641 --> 00:10:13,641

Λυδία μου, εσένα τι σε νοιάζει;

174

00:10:13,887 --> 00:10:15,887

Ξέχασε το κουτί. Μπέλλα, το κουτί.

175

00:10:16,190 --> 00:10:19,508

Μπέλλα, περίμενε!

Μπέλλα, πού θα τις βάλεις μετά;

176

00:10:19,585 --> 00:10:21,735

Λυδία, ρε Λυδία μήνυμα.

177

00:10:22,326 --> 00:10:25,534

Περιμένουμε από την Όλγα
αν θα κρατήσει τις μικρές.

178

00:10:29,659 --> 00:10:30,568

Καλά. Η Αντωνία;

179

00:10:31,272 --> 00:10:33,825

ΤΙ ΕΓΙΝΕ ΜΕ ΤΙΣ ΜΠΟΤΕΣ;

ΚΑΤΑΛΑΒΕ ΤΙΠΟΤΑ Ο ΣΑΒΒΑΣ;

180

00:10:34,952 --> 00:10:36,922

ΕΧΩ ΦΑΕΙ ΜΙΑΜΙΣΗ ΠΙΤΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΩΝΙΑ.

181

00:10:38,353 --> 00:10:40,460

Μάλιστα. Οκέι.

182

00:10:40,878 --> 00:10:42,362

Τέτοιο δούλεμα κυρία Λυδία;

183

00:10:43,329 --> 00:10:46,316

Πολύ καλά. Αυτό δε θα περάσει έτσι.

184

00:10:53,704 --> 00:10:55,704

Τελικά πολύ ωραίες οι μπότες.

185

00:10:56,130 --> 00:10:57,312

Πάνε πολύ στη Μπέλλα.

186

00:10:57,804 --> 00:10:59,208

Που τις θυμήθηκες τις μπότες;

187

00:10:59,317 --> 00:11:01,503

Βλέπω εδώ πέρα

κάτι φωτογραφίες που ανεβάζει.

188

00:11:01,873 --> 00:11:03,310

Ακόμα είναι έξω με τις μπότες;

189

00:11:03,442 --> 00:11:05,619

Καλά, τι περίμενες να είναι ξυπόλυτη;

190

00:11:06,036 --> 00:11:09,596

Πάντως όσο τις βλέπω

τόσο πιο πολύ μου αρέσουν.

191

00:11:09,942 --> 00:11:11,575

Όταν τις φόρεσα δε σου άρεσαν.

192

00:11:11,626 --> 00:11:13,509
Το πρωί είχα νευροπίεση.
193
00:11:14,025 --> 00:11:17,001
Γενικά όμως, οι γυναίκες
με ψηλές μπότες είναι πολύ σέξι.
194
00:11:18,640 --> 00:11:20,640
-Μπα.
-Πολύ, πολύ.
195
00:11:20,905 --> 00:11:22,905
Κοίτα εδώ την Μπέλλα
που χορεύει στη βροχή.
196
00:11:25,348 --> 00:11:28,202
Κοίτα πως τσαλαβουτάει.
Καλέ, για γαλότσες τις πέρασε;
197
00:11:28,371 --> 00:11:29,584
Δικές της δεν είναι;
198
00:11:29,936 --> 00:11:32,653
-Δικές της είναι αλλά είναι πανάκριβες.
-Και;
199
00:11:32,987 --> 00:11:35,290
Ούτε παιδιά έχει ούτε δάνεια.
Ας ξοδέψει.
200
00:11:35,433 --> 00:11:36,611
Θα της στείλω μήνυμα...
201
00:11:37,471 --> 00:11:38,728
να της πω πόσο της πάνε.
202
00:11:39,828 --> 00:11:44,055
ΝΑ ΔΩ ΠΟΥ ΘΑ ΦΟΡΑΣ ΤΙΣ ΜΠΟΤΕΣ
ΟΤΑΝ ΘΑ ΣΟΥ ΚΟΨΩ ΤΑ ΠΟΔΙΑ.
203
00:11:44,438 --> 00:11:46,848
Μεσημέριασε και ακόμα να φανεί.
Λες, να κοιμάται;
204

00:11:46,921 --> 00:11:48,692

Τη ξύπνησα.

Όπου να 'ναι θα έρθει.

205

00:11:48,873 --> 00:11:51,265

Πόσην ώρα ετοιμάζεται.

Μήπως να τη φέρω σηκωτή;

206

00:11:51,441 --> 00:11:52,391

Την θες κάτι;

207

00:11:52,543 --> 00:11:54,782

Μόνες μας θα στρώσουμε ολόκληρο τραπέζι;

208

00:11:54,910 --> 00:11:57,533

Η Όλγα λείπει με τα παιδιά,

ποιός θα μας βοηθήσει;

209

00:11:57,632 --> 00:12:02,392

Όλα έτοιμα είναι.

Η Μπέλλα μόνο να τα ρίξει κάτω μπορεί.

210

00:12:02,450 --> 00:12:04,266

Θα μεταφέρει τις χαρτοπετσέτες.

211

00:12:04,391 --> 00:12:08,168

-Μην κάνεις πλάκα έχω προβληματιστεί.

-Ναι, εγώ να δεις.

212

00:12:08,360 --> 00:12:12,130

Το λάπτοπ ήταν η σταγόνα

που ξεχείλισε το ποτήρι. Την κακομάθαμε;

213

00:12:12,506 --> 00:12:15,289

Είπε η μάνα

που δεν της χάλασε χατίρι 40 χρόνια.

214

00:12:15,382 --> 00:12:17,626

Βρε Λυδία, και σας εμείς σας μεγαλώσαμε.

215

00:12:17,774 --> 00:12:22,118

Εσύ και οι αδελφές σου είστε συνετές

και δε ξοδεύεται σε βλακείες.

216

00:12:22,210 --> 00:12:23,218

Εγώ το κάνω αυτό;

217

00:12:23,243 --> 00:12:28,393

Πληρώνεσαι, τακτοποιείς υποχρεώσεις,
και ότι μένει το βάζεις στην άκρη.

218

00:12:28,507 --> 00:12:31,307

-Πως με ξέρεις.

-Δεν το συζητώ, είμαι περήφανη σαν μάνα.

219

00:12:31,373 --> 00:12:32,387

Χτύπα κι άλλο.

220

00:12:32,438 --> 00:12:36,988

Ελπίζω τώρα να συμμορφωθεί λίγο.

Ο πατέρας σου είναι στα όριά του.

221

00:12:41,112 --> 00:12:43,112

Μιχαλάκη, σε θέλει το ζάρι σήμερα.

222

00:12:43,179 --> 00:12:45,123

Τον θέλει επειδή δεν έχει μάτια.

223

00:12:45,214 --> 00:12:48,001

Η τύχη είναι με το μέρος μου,

αν μου έκανες και αύξηση.

224

00:12:48,272 --> 00:12:52,730

Δυο μήνες είσαι στο χασάπικο.

Δεν άλλαξες αρμοδιότητες κι ωράριο.

225

00:12:52,810 --> 00:12:55,300

Ήτανε στις αρμοδιότητές μου

να με κυνηγάει με μπαλτά;

226

00:12:55,687 --> 00:12:57,745

Μην μου πεις.

Βαγγέλη γιατί τον κυνηγούσες;

227

00:12:57,956 --> 00:13:00,039

-Είμαι θαυμάστριά του.

-Τι του έκανες βρε;

228

00:13:00,188 --> 00:13:03,935

Άνοιξε τον λογαριασμό της Μπέλλας
και του γύρισε το μάτι ανάποδα.

229

00:13:05,212 --> 00:13:06,268

Όστε έτσι.

230

00:13:07,083 --> 00:13:11,372

Ναι, η αλήθεια είναι ότι η Μπέλλα
το τελευταίο διάστημα το έχει παρακάνει.

231

00:13:11,429 --> 00:13:14,313

Το είχε παρακάνει.

Τώρα με διαβεβαίωσε ότι θα περιοριστεί.

232

00:13:14,391 --> 00:13:16,598

Μάλιστα για να το λες εσύ, έτσι θα ναι.

233

00:13:16,658 --> 00:13:20,137

-Γιατί ξέρεις κάτι άλλο εσύ;

-Όχι, μάλλον θα κατάλαβα λάθος.

234

00:13:20,262 --> 00:13:21,995

Μίλα. Πατέρας είμαι. Πρέπει να ξέρω.

235

00:13:23,490 --> 00:13:27,090

Με χτύπησες στο ευαίσθητο σημείο μου,
και γω πατέρας είμαι και συμπάσχω.

236

00:13:27,304 --> 00:13:29,222

Καθόλου υπερβολικοί δεν ακούγεστε.

237

00:13:29,607 --> 00:13:34,211

Πριν πάρει τις μπότες σε διαβεβαίωσε
ότι θα περιοριστεί ή μετά;

238

00:13:34,413 --> 00:13:37,414

Ποιες καινούριες μπότες;

Μου είπε ότι θα πάρει μόνο ένα λάπτοπ.

239

00:13:37,597 --> 00:13:40,833

Υποσχέθηκα να μη μιλήσω,
αλλά εμένα η κοροϊδία δε μου αρέσει.

240

00:13:41,002 --> 00:13:43,002

Ούτε εμένα μου αρέσει,
πες για τις μπότες.

241

00:13:43,159 --> 00:13:46,372

Μόνο μη με μαρτυρήσεις.
Τώρα μιλάμε σαν πατέρας προς πατέρα.

242

00:13:46,489 --> 00:13:48,198

Θέλεις να κάνουμε συμφωνητικό;

243

00:13:50,150 --> 00:13:54,008

Εγώ δε θα έλεγα τίποτα.
Άλλωστε το ξέρετε δεν είμαι τσιγγούνης.

244

00:13:54,273 --> 00:13:56,553

Αφού σε φωνάζουμε
«Σάββας ο ανοιχτοχέρης».

245

00:13:56,605 --> 00:13:58,572

Τεμπέλη, σώπα.
Ανοιχτοχέρη, μίλα.

246

00:13:58,645 --> 00:14:01,413

Βαγγέλη μου,
αυτές οι μπότες είναι πανάκριβες.

247

00:14:01,573 --> 00:14:05,822

-Πόσο μπορεί να κάνουν δύο μπότες;
-252 ευρώ μετά την έκπτωση.

248

00:14:05,876 --> 00:14:07,876

Δύο μπότες 252 ευρώ;

249

00:14:08,099 --> 00:14:09,327

Τις πήρε με έκπτωση όμως.

250

00:14:09,378 --> 00:14:11,670

Πού είναι το μαχαίρι
άμα το χρειάζεσαι. Χαρούλα!

251

00:14:14,032 --> 00:14:16,650

-Τι έπαθες μπαμπά;
-Τίποτα, άλλος θα πάθει.

252

00:14:18,814 --> 00:14:22,526

-Τι του κάνατε;

-Τίποτα, ταραχτήκε που έχασε στο τάβλι.

253

00:14:23,455 --> 00:14:25,172

Τι είναι Βαγγέλη; Γιατί φωνάζεις;

254

00:14:25,223 --> 00:14:27,135

Η κόρη σου, μας δουλεύει ψιλό γαζί.

255

00:14:27,186 --> 00:14:28,542

Ποια από όλες;

256

00:14:28,593 --> 00:14:32,905

Η Μπέλλα μάς είπε ότι πήρε λάπτοπ
αλλά ξέχασε να πει ότι πήρε και μπότες.

257

00:14:33,001 --> 00:14:35,903

Μήπως τις πήρε τον προηγούμενο μήνα
που δούλευε στο μαγαζί;

258

00:14:35,957 --> 00:14:38,214

Θα τις έβλεπα στον λογαριασμό.
Τώρα τις πήρε.

259

00:14:38,289 --> 00:14:40,643

Θα ήταν πολύ φθηνές
για αυτό δε μας το είπε.

260

00:14:40,694 --> 00:14:42,516

Τσάμπα. Μόνο 250 ευρώ.

261

00:14:42,567 --> 00:14:43,568

Πλάκα μου κάνεις.

262

00:14:43,593 --> 00:14:46,841

Το βρήκες. Βαριόμουνα
και λέω δεν ανεβάζω πίεση να γελάσουμε;

263

00:14:46,942 --> 00:14:49,378

Τι έχουν αυτές οι μπότες
και κάνουνε τόσα λεφτά;

264

00:14:49,472 --> 00:14:51,307

Για τα λεφτά κάνω έτσι νομίζεις;

265

00:14:51,381 --> 00:14:54,171

-Δίκιο έχεις.

-Το μεγάλο ψαλίδι που το έχεις;

266

00:14:54,222 --> 00:14:55,705

Θα κουρέψεις το παιδί μας;

267

00:14:55,756 --> 00:14:58,582

Σιγά μην της κάνω και ανταύγειες.

Την κάρτα θα της κόψω.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΑ

1

00:00:20,086 --> 00:00:21,666

Lydia, honey, are you home?

2

00:00:30,843 --> 00:00:33,783

My love! How much I've missed you!

3

00:00:34,106 --> 00:00:35,539

You saw me this afternoon.

4

00:00:35,747 --> 00:00:39,703

You've ruined me. I can't stand
two hours without my hubby.

5

00:00:40,186 --> 00:00:42,690

-Are you calling me hubby?

-Who else, the sofa?

6

00:00:42,961 --> 00:00:46,770

Seems more likely.

Last time you did, it was our honeymoon.

7

00:00:46,853 --> 00:00:50,329

And we're still together!

I don't know for how much longer though.

8

00:00:50,380 --> 00:00:51,333

-What?

-Nothing.

9

00:00:51,436 --> 00:00:53,500

Weren't you at Takis'
to watch the game?

10

00:00:53,604 --> 00:00:56,860

He is late

and I came back home to change first.

11

00:00:56,983 --> 00:01:00,607

You should've worn a suit.

What will Jimenez say if he sees you?

12

00:01:01,003 --> 00:01:04,839

You know Jimenez?

Why would he see me at Takis' house?

13

00:01:04,890 --> 00:01:07,400

I think

you've lost it completely, Lydia.

14

00:01:08,929 --> 00:01:12,756

Come on, Lydia.

Not with this again!

15

00:01:13,106 --> 00:01:15,743

You went shopping?

You don't need all these clothes!

16

00:01:15,794 --> 00:01:19,713

-No, it isn't...

-Should we leave to make room for shoes?

17

00:01:19,889 --> 00:01:23,052

I was telling you

about our expenses just this morning.

18

00:01:23,142 --> 00:01:25,671

-I didn't shop...

-So, that's an illusion then.

19

00:01:26,463 --> 00:01:27,847

I didn't shop for me.

20

00:01:28,037 --> 00:01:32,092

These are the costumes

for the girls' ballet performance.

21

00:01:32,229 --> 00:01:34,942

And Chara's shoes

because she went up a size.

22

00:01:34,993 --> 00:01:37,250

She didn't know to stay short

to save you money

23

00:01:37,333 --> 00:01:38,976

Okay, and what's this?

24

00:01:39,126 --> 00:01:43,399

This is a tracksuit.

I saw it on discount and thought of you.

25

00:01:43,583 --> 00:01:46,753

So, you didn't buy anything for you.

That must be a miracle.

26

00:01:46,955 --> 00:01:50,485

Do you think I'm that irresponsible?

That I don't know about our expenses?

27

00:01:50,749 --> 00:01:55,052

Okay, Lydia, I'm sorry.

I was influenced by your former choices.

28

00:01:55,163 --> 00:02:01,526

It doesn't matter, Savvas. Go.

But next time don't throw accusations.

29

00:02:01,610 --> 00:02:03,047

Come on, now!

30

00:02:04,057 --> 00:02:06,506

-I won't be late.

-Okay, bye.

31

00:02:33,525 --> 00:02:36,690

"Your family or mine?"

32

00:02:39,380 --> 00:02:41,380

{\an8}♪ Every Sunday afternoon ♪

33

00:02:42,836 --> 00:02:44,836

{\an8}♪ with a fork and a spoon. ♪

34

00:02:46,093 --> 00:02:48,916

{\an8}♪ We'll start fighting once more ♪

35

00:02:49,066 --> 00:02:53,116

{\an8}♪ And we're going to ♪
♪ end up hurrying out the door ♪
36
00:02:55,645 --> 00:02:59,966
{\an8}♪ You made me lose my self-control ♪
37
00:03:01,795 --> 00:03:06,746
{\an8}♪ So, you will be sleeping all alone. ♪
38
00:03:09,130 --> 00:03:12,803
{\an8}♪ I'm always telling you no more ♪
39
00:03:15,119 --> 00:03:19,009
{\an8}♪ Let us stay in and eat alone. ♪
40
00:03:24,929 --> 00:03:27,797
{\an8}♪ How did I get stuck
with this family? ♪
41
00:03:28,373 --> 00:03:30,485
{\an8}♪ We're like an ancient tragedy. ♪
42
00:03:31,616 --> 00:03:34,213
{\an8}♪ Tell me, how did I get this family? ♪
43
00:03:35,023 --> 00:03:36,573
"for a pair of boots"
44
00:03:37,309 --> 00:03:40,496
They go with everything.
I'll wear them all the time.
45
00:03:41,794 --> 00:03:45,243
They were a bit expensive
but leather boots are an investment.
46
00:03:46,622 --> 00:03:48,381
Of course I won't tell Savvas!

47
00:03:50,597 --> 00:03:52,923
Why are you jinxing it?
He won't find out.
48

00:03:54,480 --> 00:03:56,480

Where did I put it?

49

00:03:57,384 --> 00:03:59,384

You jinx! He came back. Bye.

50

00:04:07,840 --> 00:04:10,319

-Lydia!

-Savva, didn't you leave for work?

51

00:04:10,445 --> 00:04:12,592

I forgot my phone.

Why are you on the floor?

52

00:04:12,717 --> 00:04:14,717

Why not?

The Japanese do it for centuries.

53

00:04:14,801 --> 00:04:17,746

They also eat live octopus
with the tentacles still moving.

54

00:04:17,990 --> 00:04:22,003

-I can't find one now.

-You're crazy. I've started to worry.

55

00:04:26,846 --> 00:04:30,199

-I'm sorry, is this a shoe box?

-Did you see the time? We'll be late.

56

00:04:30,280 --> 00:04:33,080

-Did you buy new boots?

-Why do you say that?

57

00:04:33,136 --> 00:04:35,523

It's in the picture.

It's the ones you're wearing!

58

00:04:35,655 --> 00:04:38,662

Really?

All the boots look the same after all.

59

00:04:38,773 --> 00:04:41,076

Then, why do you have ten pairs?

60

00:04:42,772 --> 00:04:44,435

Three hundred and sixty euros!

61

00:04:44,512 --> 00:04:48,539

-That's before the 30% discount.

-Two hundred and fifty-two.

62

00:04:48,683 --> 00:04:50,939

-You're great at maths.

-In comparison to you.

63

00:04:51,330 --> 00:04:55,030

Are you serious?

You spent half our installment on shoes?

64

00:04:55,132 --> 00:04:58,608

Of course not!

Did you think I bought these boots?

65

00:04:58,659 --> 00:04:59,802

Did Santa bring them?

66

00:05:00,712 --> 00:05:02,636

These boots belong to Bella.

67

00:05:03,260 --> 00:05:08,943

I borrowed them for your mum's exhibit

and I haven't returned them yet.

68

00:05:09,009 --> 00:05:11,296

I don't even remember you wearing them.

69

00:05:11,543 --> 00:05:14,283

You barely recall

I wore white at our wedding.

70

00:05:14,373 --> 00:05:16,263

-Are you lying to me?

-Of course not.

71

00:05:16,333 --> 00:05:20,196

Bella will pick them up this afternoon

and I wanted to wear them one more time.

72

00:05:20,336 --> 00:05:21,236

I see.

73

00:05:22,212 --> 00:05:23,716

And how did Bella afford them?

74

00:05:23,812 --> 00:05:26,650

How should I know!

Are we going to talk about this now?

75

00:05:26,763 --> 00:05:29,603

After all, she can spend
whatever, daddy is paying.

76

00:05:29,793 --> 00:05:31,549

I'm not paying. End of story.

77

00:05:31,672 --> 00:05:35,242

But dad, I need a new computer.

It is necessary.

78

00:05:35,293 --> 00:05:36,793

I need it for work.

79

00:05:36,900 --> 00:05:40,003

I also need a new meat grinder.
I'm not asking you to pay for it.

80

00:05:40,071 --> 00:05:41,749

But Vaggelis you're being unfair.

81

00:05:41,933 --> 00:05:45,583

We promised to support her
until she made money from writing.

82

00:05:45,659 --> 00:05:48,556

When I finish my first book,
I'll pay you back with interest.

83

00:05:48,607 --> 00:05:50,107

Did you hear?

We'll be rich.

84

00:05:50,158 --> 00:05:53,153

How much did it cost
and you're being so difficult about it?

85

00:05:53,215 --> 00:05:57,730

If only it was just the laptop.
I saw the transactions, I got butchered.

86

00:05:57,852 --> 00:06:00,709

Who told you to use the butcher knife
as a letter opener?

87

00:06:00,824 --> 00:06:02,547

Don't provoke him now, dear.

88

00:06:02,647 --> 00:06:05,872

It was Christmas mum!
Shouldn't I buy presents for my nieces,

89

00:06:05,933 --> 00:06:09,520

clothes for the New Year's,
ornaments, lights for the balcony?

90

00:06:09,709 --> 00:06:12,509

-But you didn't have lights.
-I got tired untangling them.

91

00:06:12,685 --> 00:06:15,796

But using my credit card,
wasn't tiring, was it, princess?

92

00:06:15,998 --> 00:06:18,889

To spend like you used to,
come back at our butcher shop.

93

00:06:18,940 --> 00:06:19,997

-But...
-Butterflies.

94

00:06:20,365 --> 00:06:23,550

Go return the laptop!
It's the last time I pay that much.

95

00:06:23,733 --> 00:06:26,313

Write on a paper with a pencil
like normal people do.

96

00:06:26,364 --> 00:06:29,698

I can also carve hieroglyphics
on a stone with a hammer.

97

00:06:29,749 --> 00:06:31,396

-Is she joking?

-What do you think?

98

00:06:31,892 --> 00:06:33,093

Lydia's calling.

99

00:06:34,228 --> 00:06:35,132

Hello, Lydia.

100

00:06:37,261 --> 00:06:40,259

I can't hear you well.

Wait a minute, I'm going outside.

101

00:06:40,389 --> 00:06:42,389

Whom does this child take after?

102

00:06:42,532 --> 00:06:45,669

-It must be from your family.

-Do you think yours is more normal?

103

00:06:45,858 --> 00:06:48,895

You called just in time.

You saved me, my dear sister!

104

00:06:48,973 --> 00:06:50,797

-It's your turn now.

-What for?

105

00:06:50,956 --> 00:06:52,286

-To save me.

-From what?

106

00:06:52,369 --> 00:06:53,586

From divorce.

107

00:06:54,047 --> 00:06:57,327

-Bella, can you come by at six?

-At six?

108

00:06:57,692 --> 00:06:59,214

Let me think about my schedule.

109

00:06:59,363 --> 00:07:02,280

You don't have a schedule.

It's always empty.

110

00:07:02,332 --> 00:07:06,672

So, can you drop by

and ask for the boots you lent me?

111

00:07:06,794 --> 00:07:09,865

-Which I guess you bought.

-Yes, and they're expensive.

112

00:07:09,939 --> 00:07:12,962

Okay, I'll come.

Are the boots black or brown?

113

00:07:13,038 --> 00:07:15,199

-Why do you ask?

-To know how to style them.

114

00:07:16,978 --> 00:07:17,895

Are you there?

115

00:07:23,918 --> 00:07:25,668

-Where is dad?

-At the shop.

116

00:07:25,810 --> 00:07:28,887

Come on, Bella.

Don't you feel sorry for your father?

117

00:07:29,109 --> 00:07:31,663

My laptop broke.

What was I supposed to do, mum?

118

00:07:31,781 --> 00:07:34,329

It broke

because you stepped on it by mistake.

119

00:07:34,519 --> 00:07:36,333

You poured coffee on the former one.

120

00:07:36,441 --> 00:07:39,735

And when I was young

I forgot to water my plant.

121

00:07:39,814 --> 00:07:41,204

Why don't you also say that?

122

00:07:41,288 --> 00:07:42,595

Bella, I'm not joking.

123

00:07:42,749 --> 00:07:46,069

Your dad isn't stingy

but he's got lots of things to pay for.

124

00:07:46,408 --> 00:07:50,749

He bought land for Dionysis,

he pays your rent and Michali's salary.

125

00:07:50,844 --> 00:07:54,144

-He doesn't pay for my salary now.

-He doesn't but you spend like it.

126

00:07:54,301 --> 00:07:57,181

You shouldn't spend so much

after your resignation.

127

00:07:57,706 --> 00:08:01,230

-I'll cancel my gym membership.

-Are you going to the gym?

128

00:08:01,374 --> 00:08:02,811

No, but I'm paying for it.

129

00:08:03,050 --> 00:08:04,150

Come to your senses!

130

00:08:04,531 --> 00:08:08,073

He'll let you keep the laptop
but forget all the other things.

131

00:08:08,369 --> 00:08:10,642

Enough with the clothes and ordering in.

132

00:08:10,735 --> 00:08:11,645

What will I eat?

133

00:08:11,696 --> 00:08:12,783

-Bella.

-Fine.

134

00:08:13,042 --> 00:08:17,158

But until I publish,
cook separately for me and Dionysis.

135

00:08:17,414 --> 00:08:18,954

I can't stand all the greens.

136

00:08:23,248 --> 00:08:25,468

Look what the cat dragged in.

137

00:08:25,845 --> 00:08:27,365

Hello, Savvas. How are you?

138

00:08:27,758 --> 00:08:29,036

-Where is Lydia?

-Inside

139

00:08:29,238 --> 00:08:32,109

Did you know
that we almost fought because of you?

140

00:08:32,247 --> 00:08:34,707

-I am a femme fatale, I can't help it.

-Yeah.

141

00:08:34,928 --> 00:08:38,055

We have a femme fatale here
to collect her boots, Lydia.

142

00:08:38,182 --> 00:08:39,692

-My nieces?

-At swim practice.

143

00:08:39,816 --> 00:08:42,400

But Olga will take them
to the amusement park after.

144

00:08:42,554 --> 00:08:45,577

-It's a pity I missed them.

-You'll see them tomorrow at lunch.

145

00:08:46,331 --> 00:08:49,055

I'm sorry,
because it's none of my business.

146

00:08:49,681 --> 00:08:52,138

But you gave all that money
for a pair of boots.

147

00:08:53,658 --> 00:08:56,355

Remind me, how much did they cost?

148

00:08:56,644 --> 00:08:59,629

They were 252 euros!

If I was at Chabea's place...

149

00:08:59,762 --> 00:09:02,236

No, Savva please,
don't say anything to my father.

150

00:09:02,530 --> 00:09:05,341

He'll think I spent the money
he gives me until I publish.

151

00:09:05,415 --> 00:09:09,686

But I've scrimped
and saved for these boots.

152

00:09:09,858 --> 00:09:12,582

She used to save first
before she bought things.

153

00:09:12,633 --> 00:09:13,969

She's good in finance.

154

00:09:14,052 --> 00:09:17,156

You tell me?

I vividly remember Badounas, the usurer.

155

00:09:17,249 --> 00:09:19,309

I wonder how he's been.

Are these my boots?

156

00:09:19,360 --> 00:09:20,737

-Yeah.

-Let me see.

157

00:09:25,162 --> 00:09:26,080

They're perfect!

158

00:09:26,243 --> 00:09:29,614

Perfect! You did good, Lydia.

You can see they're good quality.

159

00:09:30,069 --> 00:09:32,626

I'm sorry

but is this the first time you see them?

160

00:09:32,677 --> 00:09:37,289

It's because I kept them
in such a good condition, of course.

161

00:09:37,416 --> 00:09:39,340

They fit, guys!

162

00:09:39,403 --> 00:09:41,455

Didn't you try them on
when you bought them?

163

00:09:41,565 --> 00:09:43,119

Of course she did.

164

00:09:43,240 --> 00:09:47,558

She was just worried

I would loosen them with my big feet.

165

00:09:47,775 --> 00:09:49,119

But your feet are tiny.

166

00:09:49,253 --> 00:09:52,780

Because you're Bigfoot compared to me
but I have bigger feet than her.

167

00:09:52,873 --> 00:09:59,057

Lydia has a big instep,
long toes, and she also has flatfoot.

168

00:09:59,149 --> 00:10:00,316

Control yourself, Lydia.

169

00:10:00,367 --> 00:10:03,648

They're perfect!

I'm going to go now.

170

00:10:03,725 --> 00:10:05,425

I'm going to show them to Eleni!

171

00:10:05,491 --> 00:10:08,020

All this enthusiasm
just for a pair of boots.

172

00:10:08,071 --> 00:10:11,246

Bella, be careful, watch your step.

If I see a scratch on them...

173

00:10:11,641 --> 00:10:13,641

Why do you care, Lydia?

174

00:10:13,887 --> 00:10:15,887

She forgot the box.

The box, Bella.

175

00:10:16,190 --> 00:10:19,508

Bella, wait!

Where will you put them afterward?

176

00:10:19,585 --> 00:10:21,735

Lydia! You have a message.

177

00:10:22,326 --> 00:10:25,534

It might be Olga to tell us
if she'll take care of the girls later.

178

00:10:29,659 --> 00:10:30,568

It's Antonia.

179

00:10:31,272 --> 00:10:33,825

Is everything going okay?
Did Savvas figure it out?

180

00:10:34,952 --> 00:10:36,922

I've eaten two pizzas
from anxiousness.

181

00:10:38,353 --> 00:10:40,460

I see. Okay.

182

00:10:40,878 --> 00:10:42,362

So you're trying to deceive me.

183

00:10:43,329 --> 00:10:46,316

Very well.

You won't get away with this.

184

00:10:53,704 --> 00:10:55,704

The boots were really nice after all.

185

00:10:56,130 --> 00:10:57,312

They look good on Bella.

186

00:10:57,804 --> 00:10:59,208

How did they come to mind?

187

00:10:59,317 --> 00:11:01,503

I am looking
at the pictures she's posting.

188

00:11:01,873 --> 00:11:03,310

She's still wearing them?

189

00:11:03,442 --> 00:11:05,619
What did you expect?
For her to be barefoot
190
00:11:06,036 --> 00:11:09,596
In any case, the more I see them
the more I like them.
191
00:11:09,942 --> 00:11:11,575
You didn't, when I wore them.
192
00:11:11,626 --> 00:11:13,509
Because my blood pressure was high.
193
00:11:14,025 --> 00:11:17,001
However, in general,
women in high boots look sexy.
194
00:11:18,640 --> 00:11:20,640
-You don't say.
-Very sexy.
195
00:11:20,905 --> 00:11:22,905
Look at Bella dancing in the rain.
196
00:11:25,348 --> 00:11:28,202
Look at her splashing around.
Did she pass them for wellies?
197
00:11:28,371 --> 00:11:29,584
Why do you care?
198
00:11:29,936 --> 00:11:32,653
-Because they're really expensive.
-So?
199
00:11:32,987 --> 00:11:35,290
She has no kids or loans.
She can do as she likes
200
00:11:35,433 --> 00:11:36,611
I'll text her now...
201
00:11:37,471 --> 00:11:38,728

to tell her they suit her.

202

00:11:39,828 --> 00:11:44,055

LET'S SEE WHERE YOU'LL WEAR THE BOOTS
WHEN I CUT YOUR LEGS OFF.

203

00:11:44,438 --> 00:11:46,848

It's noon and Bella's not here.

Is she sleeping?

204

00:11:46,921 --> 00:11:48,692

I called her,
she'll be here soon.

205

00:11:48,873 --> 00:11:51,265

How long does she need?

She isn't in a pageant.

206

00:11:51,441 --> 00:11:52,391

You want something?

207

00:11:52,543 --> 00:11:54,782

Will we set the whole table ourselves?

208

00:11:54,910 --> 00:11:57,533

Olga's at the park with the kids.

Who's going to help?

209

00:11:57,632 --> 00:12:02,392

Everything is ready, honey.

Bella could only drop them on the floor.

210

00:12:02,450 --> 00:12:04,266

She'll carry the napkins.

211

00:12:04,391 --> 00:12:08,168

-Stop joking, I'm at a loss with her.

-I know the feeling.

212

00:12:08,360 --> 00:12:12,130

The laptop was the last straw.

Have we spoiled her?

213

00:12:12,506 --> 00:12:15,289

Asked the mother
that has never refused her anything.

214

00:12:15,382 --> 00:12:17,626

But we raised you as well.

215

00:12:17,774 --> 00:12:22,118

Why are you and your siblings
wise and don't waste your money?

216

00:12:22,210 --> 00:12:23,218

Do I do that?

217

00:12:23,243 --> 00:12:28,393

You get paid, pay your bills
and you put what is left aside.

218

00:12:28,507 --> 00:12:31,307

-You know me so well.

-As your mother, I am very proud.

219

00:12:31,373 --> 00:12:32,387

Add insult to injury.

220

00:12:32,438 --> 00:12:36,988

Anyway, I hope she'll wise up now.
You father is at his wits' end with her.

221

00:12:41,112 --> 00:12:43,112

You got lucky with the dice today.

222

00:12:43,179 --> 00:12:45,123

Yeah, because it's blind.

223

00:12:45,214 --> 00:12:48,001

Luck is on my side, Pops.
If only you gave me a raise.

224

00:12:48,272 --> 00:12:52,730

You've been working for two months
neither your role nor shift changed.

225

00:12:52,810 --> 00:12:55,300

My role doesn't entail
being chased with a knife.

226

00:12:55,687 --> 00:12:57,745

You don't say.

Why were you chasing him?

227

00:12:57,956 --> 00:13:00,039

-Because I'm a big fan.

-What did you do?

228

00:13:00,188 --> 00:13:03,935

I didn't do anything.

He saw Bella's transactions and saw red.

229

00:13:05,212 --> 00:13:06,268

Is that so?

230

00:13:07,083 --> 00:13:11,372

Yeah, the truth is

that Bella has gone too far, lately.

231

00:13:11,429 --> 00:13:14,313

She had gone too far.

Now she assures me she'll cut back.

232

00:13:14,391 --> 00:13:16,598

If you say so.

I'm sure you're right.

233

00:13:16,658 --> 00:13:20,137

-Do you know something?

-No, I must have misunderstood.

234

00:13:20,262 --> 00:13:21,995

Tell me.

I'm a father, I must know.

235

00:13:23,490 --> 00:13:27,090

You've hit my soft spot.

As a father I relate to your struggles.

236

00:13:27,304 --> 00:13:29,222

You seem so calm and collected.

237

00:13:29,607 --> 00:13:34,211

Tell me Vaggelis, did she assure you
before or after buying the new boots?

238

00:13:34,413 --> 00:13:37,414

What new boots?

She only told me she'd buy a laptop.

239

00:13:37,597 --> 00:13:40,833

I promised to stay silent
but I don't like deceit and mockery.

240

00:13:41,002 --> 00:13:43,002

Neither do I.

Tell me about the boots.

241

00:13:43,159 --> 00:13:46,372

I'll tell you from one father to another
but don't snitch on me.

242

00:13:46,489 --> 00:13:48,198

Should we sign a contract first?

243

00:13:50,150 --> 00:13:54,008

I wasn't going to say anything.
Besides you know me I'm no cheapo.

244

00:13:54,273 --> 00:13:56,553

Yeah,
your nickname is the openhanded Savvas.

245

00:13:56,605 --> 00:13:58,572

The slacker should hush.
Openhanded, talk.

246

00:13:58,645 --> 00:14:01,413

These boots cost a fortune, Vaggelis.

247

00:14:01,573 --> 00:14:05,822

-How much can a pair of boots cost?
-They cost 252 euros after the discount.

248

00:14:05,876 --> 00:14:07,876

Two boots cost 252 euros!

249

00:14:08,099 --> 00:14:09,327

But she got them on sale.

250

00:14:09,378 --> 00:14:11,670

Where is the knife when you need it?

Charoula!

251

00:14:14,032 --> 00:14:16,650

-What's wrong, dad?

-Nothing, sweetie, nothing yet.

252

00:14:18,814 --> 00:14:22,526

-What did you do?

-Nothing, he lost at backgammon.

253

00:14:23,455 --> 00:14:25,172

What happened?

Why are you shouting?

254

00:14:25,223 --> 00:14:27,135

Your daughter is playing us for fools.

255

00:14:27,186 --> 00:14:28,542

Which one? We have four.

256

00:14:28,593 --> 00:14:32,905

Bella told us she bought a new laptop
but forgot to mention the new boots.

257

00:14:33,001 --> 00:14:35,903

Maybe she got them last month
she still worked for you then.

258

00:14:35,957 --> 00:14:38,214

They're new.

I would have seen the transaction.

259

00:14:38,289 --> 00:14:40,643

They must be cheap
and she didn't mention it.

260

00:14:40,694 --> 00:14:42,516

Yeah, for free.

Only 250 euros.

261

00:14:42,567 --> 00:14:43,568

You're joking!

262

00:14:43,593 --> 00:14:46,841

You got it. It would be funny
to get my blood pressure up.

263

00:14:46,942 --> 00:14:49,378

What are these boots made of
and cost that much?

264

00:14:49,472 --> 00:14:51,307

It's not the money but the mockery.

265

00:14:51,381 --> 00:14:54,171

-You are right.

-Where are the big scissors?

266

00:14:54,222 --> 00:14:55,705

Will you cut her hair off?

267

00:14:55,756 --> 00:14:58,582

I'm not a barber, I'm a butcher.
I'll just cut her card.

ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ

ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΗΓΗΣ

Αντικείμενο της παρούσας εργασίας είναι ο υποτιτλισμός των πρώτων 15 λεπτών του επεισοδίου 25 της 4^{ης} σεζόν με τίτλο «για ένα ζευγάρι μπότες» της κωμικής σειράς «το σόι σου», το οποίο προβλήθηκε στην ελληνική τηλεόραση στο κανάλι του Alpha στις 25 Δεκεμβρίου του 2017 σύμφωνα με το IMBD. Η σειρά «Το σόι σου» είναι ελληνική κωμική οικογενειακή τηλεοπτική σειρά παραγωγής 2014-2019 η οποία είναι βασισμένη στην αμερικανική σειρά με τίτλο «Your Family or Mine», η οποία με τη σειρά της είναι βασισμένη στην ισραηλινή σειρά «Sabri Maranan».

Η σκηνοθεσία της 4^{ης} σεζόν έγινε από τον Αντώνη Αγγελόπουλο και οι σεναριογράφοι ήταν οι: Νίκος Μήτσας, Δήμητρα Τσόλκα, Ζωή Κοϊβαρη και ο Γιώργος Κόκουβας. Ο σκηνοθέτης Αντώνης Αγγελόπουλος έχει αναλάβει τις περισσότερες από τις πιο επιτυχημένες σειρές της ελληνικής τηλεόρασης, με κάποιες από αυτές να είναι το "Πάρα πέντε", οι "Γοργόνες", το "Είσαι το ταίρι μου", τα "Εγκλήματα" αλλά και η κινηματογραφική ταινία "Νήσος 2". Όσον αφορά τους σεναριογράφους, η σεναριογράφος του 25^{ου} επεισοδίου ήταν η Ζωή Κοϊβαρη, η οποία έχει γράψει 23 επεισόδια για τη σειρά και είναι γνωστή επίσης από τη συγγραφή σεναρίων στις σειρές «Ζακέτα να πάρεις», «Τα νεοκλασικά» και «Σ' αγαπώ μεν...αλλά».

Η σειρά ακολουθεί τη Λυδία Χαμπέα και τον Σάββα Τριανταφύλλου ένα ζευγάρι από διαφορετικές κοινωνικές τάξεις το οποίο είναι παντρεμένο περίπου 10 χρόνια και έχει αποκτήσει δύο κόρες, τη Σάντρα και τη Χαρά Τριανταφύλλου. Κάθε Κυριακή πηγαίνουν για μεσημεριανό φαγητό στο σπίτι του ενός ή του άλλου και εκεί ζουν ανεπανάληπτες στιγμές. Συμβαίνουν παρεξηγήσεις, υπάρχουν αναστατώσεις, εντάσεις, φωνές αλλά πάντα στο τέλος όλα λύνονται και οι οικογένεια είναι αγαπημένη. Η πλοκή του συγκεκριμένου επεισοδίου είναι η αγορά ενός ζευγαριού από δερμάτινες μπότες που έκανε η Λυδία Χαμπέα, οι οποίες ήταν πανάκριβες. Επειδή ο σύζυγός της, Σάββας Τριανταφύλλου, είναι αρκετά συγκρατημένος οικονομικά, σε πολλά σημεία της σειράς έχει χαρακτηριστεί ως τσιγγούνης από τους γύρω του, η Λυδία αποφασίζει να του κρύψει ότι οι μπότες είναι δικές της και να ξεκινήσει έτσι ένας κύκλος ψεμάτων όσον αφορά τον κάτοχό τους.

ΣΚΟΠΟΣ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΗΓΗ – ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΣΤΟΧΟΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

Πριν από τη μεταφραστική διαδικασία ο μεταφραστής θα πρέπει να θέσει τον στόχο της μεταφραστικής δράσης του ή αλλιώς τον Σκοπό του μεταφράσματος. Η έννοια αυτή αναλύεται από τη Reiss και τον Vermeer (2015) και φέρει τον τίτλο Θεωρία του Σκοπού. Το γεγονός ότι η μεταφραστική δράση έχει έναν σκοπό, αρχικά της προσδίδει προθετικότητα, ήτοι ότι υπάρχει μια πρόθεση για την κάθε επιλογή. Έπειτα, αυτό προϋποθέτει την ελεύθερη βούληση και την επιλογή ανάμεσα από διάφορες αποδόσεις που όμως μόνο η μία είναι καταλληλότερη για την επιδίωξη του Σκοπού (Nord, 2014). Ο σκοπός της συγκεκριμένης μεταφραστικής δράσης ήταν η μετάφραση μιας ελληνικής κωμικής σειράς στα αγγλικά για βρετανικό κοινό. Καθώς η σειρά είναι κωμική, ο κυριότερος στόχος είναι η μεταφορά του κωμικού στοιχείου, ώστε το μετάφρασμα να φαίνεται όσο το δυνατόν εξίσου αστείο και στο βρετανικό κοινό όπως και στο ελληνικό. Επιπλέον, ένας δευτερεύων στόχος είναι το κοινό στόχος να έρθει πιο κοντά στο ελληνικό κοινό και να βιώσει ως έναν βαθμό τον πολιτισμό του πρωτότυπου κειμένου, δηλαδή τον ελληνικό, όπως φαίνεται μέσα από το επεισόδιο της σειράς.

Το οπτικοακουστικό κείμενο το οποίο υποτιτλίζεται έχει ως Γλώσσα Πηγή τα ελληνικά και ως Γλώσσα Στόχο τα αγγλικά. Καθώς τα αγγλικά μιλούνται σε διάφορες χώρες ορίστηκε ως δέκτης του υποτιτλισμού ο μέσος θεατής του Ηνωμένου Βασιλείου. Για αυτόν τον λόγο, κατά τη διάρκεια της μεταφραστικής διαδικασίας, προτιμήθηκαν λέξεις των Βρετανικών αγγλικών έναντι των Αμερικάνικων ή Αυστραλιανών, όπως για παράδειγμα η λέξη «wellies» αντί για «rain boots» για την απόδοση της λέξης «γαλότσα» (υπότιτλος 196) και «sofa» αντί για «couch» για τη λέξη «καναπές» (υπότιτλος 5).

Όσον αφορά το τεχνικό κομμάτι του υποτιτλισμού, ο υποτιτλισμός και ο χρονισμός του βίντεο έγιναν με το πρόγραμμα [Subtitle Edit](#) και οι ρυθμίσεις που τέθηκαν λόγω των μεταφραστικών οδηγιών ήταν οι εξής:

- μέγιστοι χαρακτήρες ανά δευτερόλεπτο: 21

- μέγιστος αριθμός χαρακτήρων ανά σειρά: 40
- σειρές ανά υπότιτλο: 2

Σύμφωνα με θεωρητικούς ερευνητές στον κλάδο της οπτικοακουστικής μετάφρασης, οι υπότιτλοι θα πρέπει να έχουν κάποια σταθερά χαρακτηριστικά ώστε να είναι οικεία στον θεατή και να μην τον αποσπούν από τη θέαση. Για παράδειγμα, οι δύο σειρές ανά υπότιτλο ανήκουν σε αυτά τα σταθερά χαρακτηριστικά και προάγουν την αναγνωσιμότητα. Κάποια άλλα χαρακτηριστικά, είναι το χρώμα των υποτίτλων που συνήθως είναι λευκού χρώματος, ώστε να αναγράφονται καθαρά στην οθόνη και να μη χάνονται στην εικόνα αλλά και η θέση των υποτίτλων η οποία είναι στο κάτω μέρος και στο κέντρο της οθόνης εκτός και αν υπάρχει κείμενο επί της οθόνης· στην περίπτωση αυτή, ο υπότιτλος αναγράφεται στο πάνω μέρος της οθόνης και στο κέντρο. Ακόμα και οι χωροχρονικοί περιορισμοί έχουν ως στόχο της αναγνωσιμότητα και κατανοησιμότητα του προγράμματος, καθώς ο υποτιτλιστής θέλει το κοινό του να έχει τον χρόνο ώστε να μπορέσει να διαβάσει τον υπότιτλο μία φορά και να τον κατανοήσει, ενώ παράλληλα παρακολουθεί και τη δράση επί της οθόνης.

ΤΥΠΟΛΟΓΙΑ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΑΣΤΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

Στο πεδίο των μεταφραστικών σπουδών, έχουν εμφανιστεί διάφορες τυπολογίες που εκπληρώνουν διαφορετικούς σκοπούς. Μια αξιοσημείωτη συμβολή είναι η τυπολογία που πρότεινε η Reiss, η οποία σχεδιάστηκε για να χρησιμεύσει κατά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Κεντρική θέση στην ταξινόμησή της κατέχει η επικοινωνιακή λειτουργία, η οποία οδηγεί στον προσδιορισμό τριών πρωταρχικών τύπων: πληροφοριακό, εκφραστικό και λειτουργικό (Munday, 2004). Επιπλέον, η Reiss εισάγει τον τύπο «audiomedial», εμπλουτίζοντας περαιτέρω το πλαίσιο και αναγνωρίζοντας τη σημασία των οπτικοακουστικών στοιχείων στη μεταφραστική διαδικασία. Σε ένα μεταγενέστερο έργο της, η Reiss (2015) επανεξετάζει την ορολογία της, αντικαθιστώντας τον όρο «audiomedial» με τον όρο «multi-medial», ήτοι «πολυμεσικό» για να συμπεριλάβει όχι μόνο τα ακουστικά αλλά και τα οπτικά στοιχεία ενός κειμένου. Ένα πολυμεσικό κείμενο μπορεί να ενσωματώνει στοιχεία από οποιονδήποτε από αυτούς τους τρεις πρωταρχικούς τύπους, αναδεικνύοντας τη λεπτή αλληλεπίδραση μεταξύ των διαφόρων επικοινωνιακών λειτουργιών. Επιπλέον, υπογραμμίζει τον απαραίτητο ρόλο των μη λεκτικών στοιχείων στα κείμενα, δίνοντας έμφαση στη συλλογική τους επίδραση μαζί με τα λεκτικά στοιχεία για να σχηματίσουν ένα "μεγαλύτερο σύνολο". Η παρατήρηση αυτή έχει ιδιαίτερη σημασία στη μελέτη των οπτικοακουστικών κειμένων, όπου τόσο τα λεκτικά όσο και τα μη λεκτικά στοιχεία συμβάλλουν σημαντικά στο συνολικό νόημα, καθώς το κοινό λαμβάνει μηνύματα τόσο από αυτά που λέγονται όσο και από αυτά που συμβαίνουν στην οθόνη (Sokoli, 2000). Βασισμένη στη Reiss, η Agost (1999) εμβαθύνει στις επικοινωνιακές, πραγματολογικές και σημειωτικές διαστάσεις των οπτικοακουστικών κειμένων, προτείνοντας μια τυπολογία που βασίζεται σε συγκεκριμένα κριτήρια. Η ταξινόμησή της περιλαμβάνει τέσσερις μεγάλες ομάδες: δραματική, ενημερωτική, διαφημιστική και ψυχαγωγική (Agost, Chaume, & Hurtado, 1999). Σύμφωνα, λοιπόν με αυτή τη θεωρία οι κωμωδίες και γενικότερα οι σειρές και οι ταινίες ανήκουν στη δραματική κατηγορία.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Σύμφωνα με τη Nord (2014) οι όροι Μεταφραστικό Πρόβλημα και Μεταφραστική Δυσκολία έχουν μια θεμελιώδη διαφορά. Το Μεταφραστικό Πρόβλημα είναι εξ ολοκλήρου αντικειμενικό δηλαδή θεωρείται πρόβλημα για όλους τους μεταφραστές και παραμένει ως τέτοιο ακόμα και αν γνωρίζει ο μεταφραστής πώς να το αντιμετωπίσει και να το ξεπεράσει. Από την άλλη, η Μεταφραστική Δυσκολία είναι υποκειμενική επομένως, κάθε μεταφραστής ανάλογα με το υπόβαθρό, την εμπειρία και τις γνώσεις του θεωρεί διαφορετικά στοιχεία ως δυσκολία κατά τη μεταφραστική διαδικασία (Nord, 2014). Ο υποτιτλισμός διαφέρει σημαντικά από άλλα είδη μετάφρασης καθώς συνυπάρχουν το πρωτότυπο κείμενο και το μετάφρασμα. Ο δέκτης της οπτικοακουστικής μετάφρασης, και συγκεκριμένα του υποτιτλισμού, καθ' όλη τη διάρκεια θέασης μιας σειράς ή ταινίας ακούει το πρωτότυπο, ταυτόχρονα διαβάζει το μετάφρασμα αλλά και δέχεται μη γλωσσικά ερεθίσματα. Παραδείγματος χάρη, δέχεται ακουστικά ερεθίσματα όπως ήχους, μουσική, τραγούδια και οπτικά, όπως, κινήσεις και χειρονομίες που μπορεί να συνοδεύουν το κείμενο πηγή και να επηρεάσουν το νόημα του (Sokoli, 2000).

Ένα επαναλαμβανόμενο μεταφραστικό πρόβλημα είναι οι χωροχρονικοί περιορισμοί που υπάρχουν λόγω της φύσης της οπτικοακουστικής μετάφρασης και της μεταφοράς κειμένου από το ένα μέσω (ακουστικό) στο άλλο (γραπτό). Κατά τη διάρκεια της μεταφραστικής διαδικασίας το συγκεκριμένο πρόβλημα εμφανίστηκε πολλές φορές καθώς σε πολλά σημεία υπήρχε μεγάλος όγκος πληροφορίας που έπρεπε να μεταφερθεί από το Κείμενο Πηγή στο Κείμενο Στόχο σε μικρό χρονικό διάστημα. Οι ηθοποιοί μιλούν αρκετά γρήγορα και ο λόγος τους είναι πυκνός, γεγονός που σε σημεία εντείνει το κωμικό στοιχείο. Για παράδειγμα στον υπότιτλο 12 και 13 ο Σάββας λέει:

«Ξες εσύ ποιος είναι ο Χιμένεθ; Και γιατί να με δει; Πού να με δει ρε Λυδία; Στο σπίτι του Τάκη; Ω, δεν πας καθόλου καλά, Λυδία μου, μού φαίνεται.»

στη δημιουργία του template και στη συνέχεια του υποτίτλου η απόδοση διαμορφώθηκε ως εξής:

Πρωτότυπο	Μετάφρασμα
12	12
00:01:01,003 --> 00:01:04,839	00:01:01,003 --> 00:01:04,839
Ξες τον Χιμένεθ; Και γιατί να με δει;	You know Jimenez?
Πού να με δει; Στο σπίτι του Τάκη;	Why would he see me at Takis' house?
13	13
00:01:04,890 --> 00:01:07,400	00:01:04,890 --> 00:01:07,400

Δεν πας καθόλου καλά,
Λυδία μου, μού φαίνεται.

I think
you've lost it completely, Lydia.

Αρχικά, για να ξεπεραστεί αυτό το πρόβλημα μειώθηκε η πληροφορία από το Κείμενο Πηγή στο template χωρίς να χαθεί το νόημα και έγινε χωρισμός του κειμένου σε δύο διαφορετικούς υποτίτλους. Όπως έχει αναφερθεί και παραπάνω ο στόχος της παρούσας μετάφρασης είναι η μεταφορά του χιούμορ το οποίο σε αυτό το σημείο επιτυγχάνεται με τις απανωτές ερωτήσεις σε γλωσσικό επίπεδο και στην απάντηση που ακολουθεί, ενώ σε ακουστικό επίπεδο επιτυγχάνεται με τον τόνο της φωνής του Σάββα. Στην απόδοση παραλήφθηκε η ερώτηση «Πού να με δει;» επειδή ήταν η λιγότερο σημαντική για την επίτευξη ενός ολοκληρωμένου νοήματος στον υπότιτλο και είχε λιγότερη συνοχή με το τι προηγήθηκε στη σκηνή. Στη συνέχεια, έγινε σύμπτυξη των ερωτήσεων «Και γιατί να με δει; Στο σπίτι του Τάκη;» σε μία ερωτηματική πρόταση, ώστε να επιτευχθεί εξοικονόμηση χώρου. Η πρώτη απόπειρα μετάφρασης αυτού του σημείου ήταν:

“You know Jimenez?

Why would he see me and where? At Takis’?”

Η οποία παραλήφθηκε από την τελική απόδοση καθώς δεν είναι φυσική στη γλώσσα στόχο.

Ένα ακόμη σημείο είναι ο υπότιτλος 67, σε αυτό το σημείο η Λυδία λέει στο βίντεο:

«Τις δανείστηκα απλώς για να τις φορέσω στην έκθεση της
μάννας σου
το προηγούμενο Σάββατο αλλά δεν τις έχω επιστρέψει
ακόμα.»

και στη δημιουργία του template και στη συνέχεια, του υπότιτλου αποδόθηκε ως:

Πρωτότυπο
67

00:05:03,260 --> 00:05:08,943

Τις δανείστηκα για την έκθεση
αλλά δεν τις έχω επιστρέψει ακόμα.

Μετάφρασμα
67

00:05:03,260 --> 00:05:08,943

I borrowed them for your mum's
exhibit
and I haven't returned them yet.

Όπως φαίνεται ο υπότιτλος του template έχει λιγότερες πληροφορίες από αυτόν της μετάφρασης. Αυτό έγινε επειδή εξαιτίας των περιορισμών του χώρου δε γινόταν να προστεθεί η πληροφορία όμως ήταν εφικτό στο μετάφρασμα. Επίσης έγινε αφαίρεση της πληροφορίας «το προηγούμενο Σάββατο» επειδή δε χωρούσε και ήταν η λιγότερο σημαντική καθώς από τη φράση «δεν τις έχω επιστρέψει ακόμα» φαίνεται ότι έχει τις μπότες καιρό.

Σύμφωνα με τον Heerman (1994), υπάρχουν τρία επίπεδα ισοδυναμίας τα οποία ενδιαφέρουν τους μεταφραστές κατά τη μεταφραστική διαδικασία: το πληροφοριακό επίπεδο, που εξετάζει αν έχει μεταφερθεί όλη η πληροφορία από το Κείμενο Πηγή στο Κείμενο Στόχο, το σημασιολογικό/εννοιολογικό, που εξετάζει αν έχει μεταφερθεί το νόημα και το επικοινωνιακό, το οποίο εξετάζει αν έχει μεταφερθεί επιτυχώς ο επικοινωνιακός δυναμισμός, δηλαδή αν υπάρχει φυσικότητα στη μετάφραση στη Γλώσσα Στόχο. Για παράδειγμα, στην απόδοση του υποτίτλου

Λυδία μου, γύρισες;

Υπήρχαν δύο πιθανές αποδόσεις: “Lydia, are you home” and “Lydia, honey, are you home?” όπως φαίνεται και από τον παρακάτω πίνακα επιλέχθηκε η δεύτερη απόδοση καθώς πληροί και τα τρία επίπεδα ισοδυναμίας του Heerman. Το πληροφοριακό επίπεδο ήταν εύκολο να επιτευχθεί καθώς δεν υπήρχε πρόβλημα στον συγκεκριμένο υπότιτλο με του χωροχρονικούς περιορισμούς. Η διαφορά σε αυτά τα παραδείγματα βρίσκεται στο επικοινωνιακό επίπεδο καθώς η πρώτη επιλογή δεν είναι φυσική για τον δέκτη του μεταφράσματος.

Πρωτότυπο	Μετάφρασμα
1 00:00:20,086 --> 00:00:21,666 Λυδία μου, γύρισες;	1 00:00:20,086 --> 00:00:21,666 Lydia, honey, are you home?

ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

Όπως αναφέρθηκε πιο πάνω οι μεταφραστικές δυσκολίες είναι υποκειμενικές και διαφέρουν από τα μεταφραστικά προβλήματα. Η πρώτη δυσκολία ήταν στην απόδοση της πρότασης:

Να τα χρεώσεις όμως στην πιστωτική κάρτα δε βαρέθηκες,
λολομπριζίτο.

Και πιο συγκεκριμένα η απόδοση της λέξης «λολομπριζίτο» η οποία είναι το χαϊδευτικό που χρησιμοποιεί ο Βαγγέλης για την Μπέλλα. Μετά από γρήγορη αναζήτηση βρέθηκε ότι το χαϊδευτικό πιθανώς να βγαίνει από τη γνωστή Τζίνα Λολομπρίτζιτα η οποία θεωρούταν sex symbol της εποχής της. Η Μπέλλα σαν χαρακτήρας θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως κοκέτα ίσως για αυτό να είναι και αυτό το παρατσούκλι της. Αν και η Τζίνα Λολομπρίτζιτα ήταν διεθνώς γνωστή θεωρήθηκε προτιμότερο να μη μεταγραφεί η λέξη γιατί πιθανώς το Κοινό δε θα το καταλάβει. Για αυτό τον λόγο, χρησιμοποιήθηκε το χαϊδευτικό «princess» το οποίο είναι πιο φυσικό στη Γλώσσα Στόχο και σε συνδυασμό με τον τόνο φωνής του Βαγγέλη δίνει και μια ειρωνική διάθεση η οποία γίνεται εντονότερη με τη χρήση του question tag.

Πρωτότυπο	Μετάφρασμα
91	91
00:06:12,685 --> 00:06:15,796	00:06:12,685 --> 00:06:15,796
Να τα χρεώσεις όμως στην πιστωτική δε βαρέθηκες, λολομπριζίτο.	But using my credit card, wasn't tiring, was it, princess?

Μια ακόμη δυσκολία ήταν η απόδοση του παρακάτω διαλόγου:

-Χαρούλα τίνος έμοιασε αυτό το παιδί; Ποιος είναι έτσι στο σόι σου;

-Γιατί στο δικό σου το σόι λίγους παλαβούς έχετε;

Και η απόδοση διαμορφώθηκε ως εξής:

Πρωτότυπο	Μετάφρασμα
101	101
00:06:40,389 -->	00:06:40,389 -->
00:06:42,389	00:06:42,389
Χαρούλα τίνος έμοιασε αυτό το παιδί;	Whom does this child take after?
102	102
00:06:42,532 -->	00:06:42,532 -->
00:06:45,669	00:06:45,669
-Ποιος είναι έτσι στο σόι σου;	-It must be from your family. -Do you think yours is more normal?

-Στο δικό σου λίκους
τρελούς έχετε;

Ο υπότιτλος 101 δεν είχε ιδιαίτερη δυσκολία παραλείφθηκε μόνο το όνομα λόγω των χωροχρονικών περιορισμών. Στον υπότιτλο 102 όμως, η κατά λέξη μετάφραση δεν ακουγόταν φυσική για αυτό μετατράπηκε η ερώτηση στην πρώτη παύλα διαλόγου σε κατάφαση διατηρώντας τη σημασιολογική υπόσταση και στη δεύτερη παύλα με τη χρήση της μετατροπίας επιτεύχθηκε η αλλαγή της «οπτικής γωνίας» από την οποία βλέπει ο θεατής τα πράγματα. Επομένως, αντί να χρησιμοποιηθεί η τρέλα ως μέτρο σύγκρισης χρησιμοποιήθηκε το πόσο φυσιολογικοί είναι. Αντί να αποδοθεί «Do you think yours has less crazies ή less craziness?» το οποίο πιθανόν να φανεί ελαφρά προσβλητικό στο βρετανικό κοινό, μεταφράστηκε με τον τρόπο που φαίνεται στον παραπάνω πίνακα.

Τέλος, μια ακόμα δυσκολία ήταν η μετάφραση ιδιωματικών εκφράσεων από τα ελληνικά προς τα αγγλικά για την επίλυση των οποίων χρησιμοποιήθηκε η στρατηγική της ισοδυναμίας των Βινάι και Νταρμπτελνέτ (Munday, 2004). Τα παραδείγματα είναι τα εξής:

Πρωτότυπο	Μετάφρασμα
168	168
00:09:59,149 -->	00:09:59,149 -->
00:10:00,316	00:10:00,316
Θα σου λεγα τώρα.	Control yourself, Lydia.
219	219
00:12:31,373 -->	00:12:31,373 -->
00:12:32,387	00:12:32,387
Χτύπα κι άλλο.	Add insult to injury.
254	254
00:14:25,223 -->	00:14:25,223 -->
00:14:27,135	00:14:27,135
Η κόρη σου, μας δουλεύει ψιλό γαζί.	Your daughter is playing us for fools.

Για τον υπότιτλο 168 μια κατά λέξη μετάφραση δε θα φαινόταν αφύσικη στο βρετανικό κοινό για αυτό μια πρώτη επιλογή θα ήταν η απόδοση “You’re taking it too far” η οποία όμως δεν πληρούσε τους χωροχρονικούς περιορισμούς. Για αυτό αλλάχθηκε εντελώς αυτό που λέγεται και ο υποτιτλισμός διαμορφώθηκε όπως φαίνεται στο παραπάνω πίνακα. Αυτή η απόφαση πάρθηκε επειδή βοηθάει η εικόνα και το συγκεκριμένο, δηλαδή, η Λυδία μιλάει μέσα από τα δόντια της μετά από όλες τις προσβολές που άκουσε από την Μπέλλα και μία τέτοιου είδους απόδοση ταιριάζει με τον χαρακτήρα της ο οποίος είναι λίγο εκρηκτικός και την κάνει να εκνευρίζεται εύκολα. Για τον

υπότιτλο 219 υπήρχαν διάφορες πιθανές εκφράσεις όπως “Kick a girl while she’s down”, “Add salt to the wound”, “Twist the knife”. Η πρώτη δεν ταίριαζε λόγω των περιορισμών, το ίδιο και η δεύτερη, ενώ η τελευταία δεν ταίριαζε τόσο νοηματικά επομένως, χρησιμοποιήθηκε η έκφραση «Add insult to injury» η οποία σύμφωνα με το ηλεκτρονικό λεξικό Collins είναι συνώνυμο της δεύτερης επιλογής. Τέλος, για τη μετάφραση της έκφρασης «τους δουλεύει ψιλό γαζί» επειδή η πρώτη πιθανή επιλογή δεν ήταν αρκετά κοντά σημασιολογικά και καθώς η έκφραση “pull somebody’s leg” χρησιμοποιείται κυρίως για φάρσες, η έκφραση “blow smoke in our face” δεν πληρούσε τους περιορισμούς ενώ η έκφραση “blow smoke somebody’s arse” ήταν αρκετά προσβλητική χωρίς ιδιαίτερο λόγο, οπότε δεν άνηκε στο ίδιο επικοινωνιακό πλαίσιο, απορρίφθηκαν. Η τελική απόδοση φαίνεται ότι ταιριάζει και σημασιολογικά αλλά και είναι στο ίδιο επικοινωνιακό πλαίσιο, προκαλεί τα ίδια συναισθήματα που θέλει να προκαλέσει και νιώθει ο χαρακτήρας στη Γλώσσα Πηγή.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΧΙΟΥΜΟΡ

Ένα από τα σημεία στα οποία δόθηκε ιδιαίτερη σημασία ήταν η απόδοση του χιούμορ καθώς η σειρά είναι κωμική και η απόδοση του κωμικού στοιχείου είναι από τους βασικούς στόχους της μετάφρασης. Τα σημεία που συναντάται το χιούμορ είναι πολυάριθμα όμως θα αναφερθούν μόνο μερικά από αυτά. Το πρώτο παράδειγμα είναι στο σημείο όταν λέει η Λυδία:

«Πού να ξέρω ρε Σάββα! Τώρα θα το αναλύσουμε και αυτό.
Είδες τι ώρα έχει πάει; Στο κάτω κάτω η Μπέλλα μπορεί να
ξοδεύει ότι θέλει, ο Χαμπέας πληρώνει.»

Και αλλάζει η σκηνή και εμφανίζεται ο μπαμπάς της να λέει:

-Δεν πληρώνω. Τέρμα και τελείωσε.

Το χιούμορ εδώ δημιουργείται από την αντίθεση των λεγόμενων των δύο χαρακτήρων και από τη σιγουριά της Λυδίας από την μία και τον κατηγορηματικό τρόπο που εκφράζει την αντίρρησή του, αν και όχι σε αυτήν, ο Χαμπέας. Στην περίπτωση αυτή το κωμικό στοιχείο γίνεται ακόμα πιο αισθητό από τον τόνο φωνής και των δύο αλλά και από τις κινήσεις που κάνουν. Όσον αφορά την απόδοση υπήρχε το πρόβλημα του χωροχρονικού περιορισμού πέραν από αυτό της απόδοσης του χιούμορ. Για αυτό, τα λεγόμενα της Λυδίας χωρίστηκαν σε δύο υποτίτλους και παραλείφθηκαν στοιχεία, όπως η φράση «στο κάτω κάτω», το όνομα η «Μπέλλα» το οποίο επειδή ακούγεται στο βίντεο και είναι ξενόφερτο όνομα το Κοινό του μεταφράσματος μπορεί εύκολα να το κατανοήσει και επομένως δεν είναι απαραίτητο. Παραλείφθηκε και η ερώτηση «Είδες τι ώρα έχει πάει;» η οποία είχε επαναληφθεί πιο πάνω για αυτό και αποφάσισα να την αφαιρέθηκε καθώς δεν ήταν από τις σημαντικότερες πληροφορίες.

Πρωτότυπο	Μετάφρασμα
74	74
00:05:23,812 --> 00:05:26,650	00:05:23,812 --> 00:05:26,650
Πού να ξέρω ρε Σάββα!	How should I know!
Τώρα θα το αναλύσουμε και αυτό.	Are we going to talk about this now?
75	75
00:05:26,763 --> 00:05:29,603	00:05:26,763 --> 00:05:29,603
Μπορεί να ξοδεύει ό,τι θέλει, ο Χαμπέας πληρώνει.	After all, she can spend whatever, daddy is paying.
76	76
00:05:29,793 --> 00:05:31,549	00:05:29,793 --> 00:05:31,549
Δεν πληρώνω. Τέρμα και τελείωσε.	I'm not paying. End of story.

Όσον αφορά τη μετάφραση ιδιαίτερη δυσκολία προκάλεσε ο υπότιτλος 75 επειδή ο χώρος ήταν περιορισμένος το ίδιο και ο χρόνος. Η λέξη «ό,τι» στα

ελληνικά είναι πολύ μικρή, όμως για να αποδοθεί στα αγγλικά θα χρειάζονταν πολλοί χαρακτήρες. Η πρώτη πιθανή απόδοση ήταν “After all, she can spend as much as she wants, dad is paying.” Η οποία δε χωρούσε στον υπότιτλο, στη συνέχεια μια δεύτερη σκέψη ήταν η απόδοση “After, all she can spend whatever she wants, dad is paying.” η οποία πάλι ήταν μακροσκελής. Τέλος, ο υπότιτλος μεταφράστηκε “After all, she can spend whatever, daddy is paying.” καθώς με τη χρήση του «daddy» επιτυγχάνεται η ειρωνεία και ο σαρκασμός επειδή είναι πιο γνώριμο και πιο ευκολοδιάβαστο στο Κοινό Στόχος σε σχέση με το «Chabeas» ή ακόμα και το «dad». Η λέξη «daddy» μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως χαϊδευτικό για τον μπαμπά αλλά χρησιμοποιείται για να δώσει ειρωνική διάθεση όταν κάποιος αγοράζει ασύστολα πράγματα με τα λεφτά των γονιών του. Επίσης, με την απόδοση «she can spend whatever» και συγκεκριμένα με τη χρήση του «whatever» χωρίς κάποια επεξήγηση γίνεται πιο ειρωνικό αυτό που λέει και δίνει μια αίσθηση απαξίωσης.

Ένα ακόμα σημείο, που είχε δυσκολία, είναι η σκηνή που συζητάνε η Βαγγέλης, η Χαρούλα και η Μπέλλα στο οποίο υπάρχει γρήγορη εναλλαγή στον διάλογο και καυστικές απαντήσεις γεμάτες ειρωνεία, κυρίως από την Μπέλλα, και κάποιες φορές τον Βαγγέλη. Συγκεκριμένα, λέει ο Βαγγέλης και απαντάει η Μπέλλα:

- Να ήτανε μόνο το λάπτοπ καλά θα ήτανε. Άνοιξα τον λογαριασμό της κάρτας και κόντεψα να σφαχτώ.
- Εμ ποιος σου είπε να χρησιμοποιείς το χασαπομάχαιρο για χαρτοκόπτη;

Σε αυτό το σημείο το χιούμορ αποδίδεται σε δύο σημεία, στην έκφραση «κόντεψα να σφαχτώ» την οποία δεν περιμένει να την ακούσει ο θεατής του πρωτοτύπου καθώς δεν υπάρχει σαν έκφραση, αλλά χρησιμοποιείται εδώ επειδή ο χαρακτήρας του Βαγγέλη είναι χασάπης. Σύμφωνα με τη Γαλίτη (1995: 506) το κωμικό στοιχείο «βασίζεται στην απόκλιση από το κανονικό, το λογικό, το αναμενόμενο». Για να θεωρηθεί κάτι αστείο θα πρέπει να αποκλίνει είτε από τη γλωσσική νόρμα είτε από τη νοηματική και η απόκλιση αυτή ενισχύει το κωμικό αποτέλεσμα (Κωστοπούλου, 2009), κάτι που εμφανίζεται εδώ. Το χιούμορ γίνεται πιο έντονο με την άμεση και καυστική απάντηση που δίνεται. Η μετάφραση φαίνεται στον παρακάτω πίνακα, όπου για άλλη μια φορά, φαίνεται ότι στο μετάφρασμα έχουν περάσει περισσότερες πληροφορίες από ότι στο template και αυτό συμβαίνει διότι η ελληνική γλώσσα έχει συνήθως μεγαλύτερες λέξεις και χρειάζεται περισσότερο χώρο από την αγγλική.

Πρωτότυπο

85

00:05:53,215 --> 00:05:57,730

Μετάφρασμα

85

00:05:53,215 --> 00:05:57,730

Να ήταν μόνο το λάπτοπ.
Είδα το λογαριασμό κι κόντεψα να
σφαχτώ.
86
00:05:57,852 --> 00:06:00,709
Και γιατί χρησιμοποιείς
το χασαπομάχαιρο για χαρτοκόπτη;

If only it was just the laptop.
I saw the transactions, I got
butchered.
86
00:05:57,852 --> 00:06:00,709
Who told you to use the butcher
knife
as a letter opener?

Μία αρχική σκέψη για τη δημιουργία του υποτίτλου 85 ήταν η αλλαγή της φράσης «κόντεψα να σφαχτώ» ώστε να γίνει η απόδοση “I almost had a stroke” ή “I had a stroke”, λόγω των περιορισμών. Η φράση αυτή είναι πιο φυσική και ιδιωματική όμως το πλάνο αυτό άλλαξε εξαιτίας της απάντησης στον υπότιτλο 86, της θεωρίας της Γαλίτη αλλά και του ίδιου του χαρακτήρα ο οποίος συνηθίζει να χρησιμοποιεί λέξεις και εκφράσεις που σχετίζονται με τη δουλειά του χασάπη. Η απόδοση «I got butchered» έχει από τη μία την έννοια ότι μαχαιρώθηκε η οποία ταιριάζει με την απάντηση που δίνεται, και από την άλλη μέσω της έκφραση “butcher something” που σύμφωνα με τη σημασία του Cambridge Dictionary σημαίνει «to spoil something completely by performing or dealing with it very badly» έχει την έννοια ότι καταστράφηκε όταν το είδε. Με αυτή την απόδοση διατηρήθηκε το χιούμορ επειδή είναι κάτι το αναπάντεχο για το Κοινό του Κειμένου Στόχου όπως και για το Κοινό του Κειμένου Πηγής.

Στη συνέχεια της συζήτησης ο Βαγγέλης διακόπτει την Μπέλλα που πάει να φέρει αντίρρηση σε κάτι που είπε με κάτι αρκετά γνώριμο για το ελληνικό κοινό:

-Μα...

-Μαμούνια

Αν και δεν υπάρχει κάτι αντίστοιχο για το Ηνωμένο Βασίλειο στην απόδοση διατηρήθηκε η μορφή του αστείου με αποτέλεσμα η μετάφραση να ακολουθεί τη θεωρία της διεθνοποίησης, η οποία θα αναφερθεί παρακάτω. Επομένως, μεταφέρεται το νόημα χάνοντας τον ιδιωματισμό που υπάρχει στην ελληνική αλλά προσθέτοντας το στοιχείο του αναπάντεχου για το βρετανικό κοινό με την απόδοση που φαίνεται στον πίνακα.

Πρωτότυπο
93
00:06:18,940 --> 00:06:19,997
-Μα...
-Μαμούνια.

Μετάφρασμα
93
00:06:18,940 --> 00:06:19,997
-But...
-Butterflies.

Η απόδοση είναι αναπάντεχη επειδή δεν υπάρχει κάτι αντίστοιχο στα βρετανικά αγγλικά και σύμφωνα με τη θεωρία της Γαλίτη, η οποία αναφέρθηκε εν συντομία παραπάνω, αυτό μπορεί να θεωρηθεί χιουμοριστικό από το κοινό. Επιλέχθηκε η απόδοση «Butterflies» καθώς ξεκινάει με το «But» και έχει την έννοια εντόμου όπως τα «μαμούνια» στο πρωτότυπο. Επιπλέον, η λέξη αυτή προσδίδει μια αντίθεση με τον χαρακτήρα του Βαγγέλη ο οποίος μέχρι στιγμής έχει αναφερθεί μόνο σε οικονομικά θέματα και σε πράγματα που αφορούν το χασάπικο. Το γεγονός ότι ξαφνικά αναφέρεται σε ένα έντομο το οποίο είναι όμορφο και καλαίσθητο και ότι αυτό είναι το πρώτο πράγμα που του έρχεται στο μυαλό είναι κωμικό.

Συνεχίζοντας με τα παραδείγματα μετάφρασης του χιούμορ ένα ακόμη παράδειγμα είναι η ατάκα της Λυδίας σε απάντηση της στον Σάββα

Ναι ντάξει έχω πολύ μικρό ποδαράκι σε σχέση με τα δικά σου
τα βατραχοπέδιλα, σε σχέση με τις Μπέλλας όχι.

Σύμφωνα με τη θεωρία του Zabalbeascoa (2005) αυτό το παράδειγμα ανήκει στο target humour που είναι το είδος του χιούμορ που έχει ένα στόχο, με άλλα λόγια ένα θύμα είτε αυτό είναι ένα άτομο, μια ομάδα είτε και ιδέες, κοινές πρακτικές κλπ. Στη συγκεκριμένη περίπτωση το «θύμα» είναι ο Σάββας γιατί παρομοιάζονται το πόδια του με βατραχοπέδιλα. Στην πρώτη απόδοση έγινε απαλοιφή του κωμικού στοιχείου “I have tiny feet compared to you but Bella has smaller feet than me” αλλά τελικά συμπεριλήφθηκε το κωμικό στοιχείο καθώς σκοπός της μετάφρασης είναι η μεταφορά του χιούμορ από τη Γλώσσα Πηγή στη Γλώσσα Στόχο. Στη συνέχεια, μία δεύτερη πιθανή επιλογή ήταν η εξής «Because you have flippers for feet. But compared to Bella my feet are big» Για να γίνει πιο κατανοητή αυτή η επιλογή θα παραθέσω και τον προηγούμενο υπότιτλο

Αφού εσύ έχεις πολύ μικρό ποδαράκι.

Με αυτή την απόδοση όμως δεν υπάρχει ιδιωματοσμός στη Γλώσσα Στόχο για αυτό και τελικά έγινε μια πιο ελεύθερη μετάφραση με τη χρήση της μεθόδου της μετατροπίας των Βινάι και Νταρμπελνέτ (Munday, 2004) μεταβάλλοντας τη σημασιολογική και οπτική γωνία της Γλώσσας Πηγής. Γίνεται μεταβολή του συμβόλου «βατραχοπέδιλα» της Γλώσσας Πηγής σε “Bigfoot” στη Γλώσσα Στόχο ώστε να αποδοθεί η νοητή εικόνα που δημιουργείται στο ελληνικό κοινό και στο βρετανικό. Η μετάφραση επομένως είναι η εξής:

Πρωτότυπο
165

Μετάφρασμα
165

00:09:47,775 --> 00:09:49,119
Αφού έχεις μικρό ποδαράκι.
166
00:09:49,253 --> 00:09:52,780
Έχω μικρό πόδι σε σχέση με τα
δικά σου.
Σε σχέση με τις Μπέλλας όχι.

00:09:47,775 --> 00:09:49,119
But your feet are tiny.
166
00:09:49,253 --> 00:09:52,780
Because you're Bigfoot compared
to me
but I have bigger feet than her.

Για άλλη μια φορά στην απόδοση του template το ελληνικό κείμενο είναι πιο σύντομο όμως ο υποτιτλισμός έγινε κυρίως με βάση το σενάριο όταν το επέτρεπαν οι χωροχρονικοί περιορισμοί, όπως συνέβη σε αυτή την περίπτωση όπως και σε άλλες.

Τελευταίο παράδειγμα για τη μετάφραση του χιούμορ είναι η ατάκα με την οποία τελειώνει το βίντεο

-Βαγγέλη θα κουρέψεις το παιδί μας;
-Σιγά μην της κάνω και ανταύγειες, κρακ κρακ κρακ την κάρτα θα της κόψω.

Λόγω των περιορισμών δε συμπεριλήφθηκε το ακουστικό στοιχείο του χιούμορ «κρακ κρακ κρακ» καθώς το κοινό μπορεί να το ακούσει και να το καταλάβει χωρίς τη βοήθεια υποτίτλου.

Πρωτότυπο
266
00:14:54,222 --> 00:14:55,705
Θα κουρέψεις το παιδί μας;
267
00:14:55,756 --> 00:14:58,582
Σιγά μην της κάνω και ανταύγειες.
Την κάρτα θα της κόψω.

Μετάφρασμα
266
00:14:54,222 --> 00:14:55,705
Will you cut her hair off?
267
00:14:55,756 --> 00:14:58,582
I'm not a barber, I'm a butcher.
I'll just cut her card.

Σε αυτό το σημείο το χιούμορ εμφανίζεται για άλλη μια φορά με τη μορφή της ειρωνείας, κυρίως στην απάντηση του Βαγγέλη. Αρχικά, έγινε προσπάθεια απόδοσης του χιούμορ με την επανάληψη της λέξης «cut» και της σύνταξης (cut her hair και cut her card). Για την απόδοση της ειρωνικής ατάκας «Σιγά μην της κάνω και ανταύγειες» μία πρώτη σκέψη ήταν η χρήση της μεθόδου της μετατροπίας, μετατρέποντας την άρνηση που υπάρχει στη Γλώσσα Πηγή σε κατάφαση στη Γλώσσα Στόχο: «I'll give her highlights as well» η οποία είναι ειρωνική αλλά δεν ακούγεται ιδιαίτερα φυσική. Τελικά, η μετάφραση του υποτίτλου διαμορφώθηκε όπως φαίνεται στον παραπάνω πίνακα επειδή η απάντηση είναι ειρωνική, ταιριάζει στον χαρακτήρα του Βαγγέλη ο οποίος αναφέρει συνεχώς το επάγγελμά του, οι λέξεις «barber» και

«butcher» δημιουργούν παρήχηση και ταιριάζει νοηματικά και συνεκτικά με τον παραπάνω υπότιτλο.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Κατά τη διαδικασία μετάφρασης κειμένου υπάρχει πάντοτε το δίλημμα αν θα συμμορφωθεί το μεταφραστικό έργο στις αξίες της Γλώσσας Στόχου ή θα διατηρήσει τις αξίες της Γλώσσας Πηγής. Οι δύο θεμελιώδεις και αντικρουόμενες στάσεις που υπάρχουν στον μεταφραστικό χώρο είναι η θεωρία της διεθνοποίησης σύμφωνα με την οποία το μετάφρασμα μετατρέπεται σε ένα μέσο με το οποίο ο αναγνώστης μπορεί να γνωρίσει τον πολιτισμό του Κειμένου Πηγή και να έρθει πιο κοντά στον συγγραφέα. Στην οπτικοακουστική μετάφραση ο υποτιτλισμός μπορεί να κατατεθεί σε ένα διεθνοποιημένο, μη συγκαλυμμένο είδος μετάφρασης, σε αντίθεση με τη μεταγλώττιση, επειδή το Κείμενο Πηγή βρίσκεται πάντοτε στο προσκήνιο ακόμη και αν το κοινό δεν καταλαβαίνει πάντα αυτά που λέγονται στο πρωτότυπο κείμενο. Η άλλη θεωρία είναι η θεωρία της οικειοποίησης με την οποία οι μεταφράσεις που παράγονται είναι οικείες, χωρίς καμία αίσθηση ξενικότητας, έχουν υπερβολική χρήση ιδιωτισμών της Γλώσσας Στόχου και οι πολιτισμικές «εικόνες» της Γλώσσας Πηγή παραφράζονται και χρησιμοποιούνται αντίστοιχες ή παρεμφερείς «εικόνες» της Γλώσσας Στόχου (Γουλέτη, 2006).

Κατά τη διάρκεια της μεταφραστικής διαδικασίας έγινε προσπάθεια διατήρησης ουδέτερης στάσης ώστε από τη μία να μη δημιουργηθεί ένα κείμενο το οποίο έχει οικειοποιηθεί τα πολιτισμικά στοιχεία του πρωτοτύπου αλλά από την άλλη, επειδή η μετάφραση γίνεται από μια μικρή γλώσσα προς μία πιο «ισχυρή» γλώσσα δεν ήταν προτιμητέο το κείμενο να μοιάζει εντελώς ξένο στο βρετανικό κοινό. Για αυτό, από τη μία διατηρήθηκαν όλα τα ονόματα με τη χρήση μεταγραφής σε λατινικούς χαρακτήρες σύμφωνα με το πρότυπο της ΕΛΟΤ, παραδείγματος χάρη Savvas, Charoula. Από την άλλη, όταν βρέθηκε στον υπότιτλο 135 η λέξη «τα λαδερά», τα οποία το ελληνικό κοινό γνωρίζει ότι είναι μια κατηγορία φαγητών στην οποία ανήκουν διάφορα φαγητά συνήθως με λαχανικά που έχουν πολύ λάδι έγινε η χρήση του πιο γενικού όρου δηλαδή τα λαχανικά επειδή δεν υπάρχουν φαγητά που ονομάζονται ως κατηγορία 'λαδερά' στη βρετανική κουζίνα και λόγω του είδους του κειμένου δε μπορεί να προστεθεί σημείωση του μεταφραστή ή να εξηγηθεί τι είναι ακριβώς. Επιπλέον, ταιριάζει με τη συνοχή του κειμένου, διότι ο Διονύσης είναι χορτοφάγος και επομένως τα φαγητά που τρώει αποτελούνται από πολλά λαχανικά. Το άλλο σημείο είναι η αναφορά στο τάβλι στον υπότιτλο 252 η οποία συνοδεύεται και από την εικόνα του παιχνιδιού. Σε αυτό το σημείο χρησιμοποιήθηκε η ισοδύναμη σημασιολογικά λέξη «backgammon» η οποία δεν ταιριάζει εντελώς εννοιολογικά επειδή το τάβλι είναι συνδεδεμένο με τη

λαϊκή κουλτούρα του Έλληνα και δεν είναι απλώς ένα επιτραπέζιο παιχνίδι
όπως είναι το backgammon για τους Βρετανούς.

Πρωτότυπο

135

00:08:17,414 --> 00:08:18,954

Δεν αντέχω άλλο λαδερά.

252

00:14:18,814 --> 00:14:22,526

-Τι του κάνατε;

-Τίποτα, τaráχτηκε που έχασε στο
τάβλι.

Μετάφρασμα

135

00:08:17,414 --> 00:08:18,954

I can't stand all the greens.

252

00:14:18,814 --> 00:14:22,526

-What did you do?

-Nothing, he lost at backgammon.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συνοψίζοντας, η παρούσα εργασία αποτέλεσε μια καλή αφορμή ενασχόλησης με τον κλάδο της οπτικοακουστικής μετάφρασης και συγκεκριμένα του υποτιτλισμού. Η μετάφραση οπτικοακουστικού κειμένου, ήταν μια ενδιαφέρουσα διαδικασία, αλλά ταυτόχρονα άκρως απαιτητική, καθώς, όπως αναφέρεται στην παρούσα εργασία οι περιορισμοί που τίθενται με τον υποτιτλισμό είναι περισσότεροι από αυτούς της συμβατικής μετάφρασης. Στον υποτιτλισμό ο μεταφραστής πρέπει να αποδώσει το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα σε περιορισμένο χώρο και χρόνο (χωροχρονικοί περιορισμοί), να αλλάξει μέσω διάδοσης από το κείμενο πηγή που το μέσω είναι ακουστικό να περάσει στο γραπτό που είναι οι υπότιτλοι στο κείμενο στόχος και όλα αυτά προσπαθώντας να μεταφέρει το ίδιο επικοινωνιακό, εννοιολογικό και πληροφοριακό επίπεδο και να εγείρει τα ίδια συναισθήματα στο κοινό του μεταφράσματος όπως αυτά που δημιουργήθηκαν στο κοινό του πρωτότυπου κειμένου.

Ο μεταφραστής/υποτιτλιστής, όπως είναι ευκόλως εννοούμενο, έρχεται αντιμέτωπος με πληθώρα προβλημάτων και δυσκολιών κατά τη μεταφραστική διαδικασία για την επίλυση των οποίων δεν αρκεί μόνο η καλή γνώση της ξένης γλώσσας. Για έναν άρτιο υποτιτλισμό θα πρέπει αν γνωρίζει σε βάθος τον πολιτισμό και των δύο χωρών/γλωσσών ώστε να μπορέσει να μεταφέρει τα πολιτισμικά στοιχεία από το πρωτότυπο στο μετάφρασμα και να φέρει το κοινό του κοντά στον πολιτισμό του πρωτοτύπου. Επιπλέον, θα πρέπει να έχει σφαιρικές γνώσεις σε διάφορους τομείς καθώς μπορεί να κληθεί να υποτιτλίσει από ντοκιμαντέρ μέχρι ριάλιτι τα οποία είναι δύο άκρως διαφορετικά είδη εκπομπών. Όλα αυτά θα τον βοηθήσουν να προβεί στις κατάλληλες μεταφραστικές επιλογές για το έκαστο οπτικοακουστικό κείμενο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

Γαλίτη, Λ. (1995). «Η γλώσσα του αστείου: χαρακτηριστικά του χιουμοριστικού λόγου». Στα Πρακτικά της 16ης Ετήσιας Συνάντησης Μελέτες για την ελληνική γλώσσα του Τομέα Γλωσσολογίας, 4-6 Μαΐου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, 505-516.

Γουλέτη, Κ., *Πραγματολογική Ισοδυναμία στον Υποτιτλισμό: Αντιμετώπιση ιδιοπολιτισμικών Εννοιών*, 1η Συνάντηση Νέων Μεταφρασεολόγων, 1-3 Νοέμβρη 2006, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

Κωστοπούλου, Λ., «Η αποτύπωση του χιούμορ στις ταινίες κινουμένων σχεδίων: ανάλυση μεταφραστικών τεχνικών», 2η Συνάντηση Εργασίας Ελληνόφωνων Μεταφρασεολόγων, ΑΠΘ, 7-9 Μαΐου 2009.

Munday, J. (2004) *Μεταφραστικές Σπουδές θεωρίες και εφαρμογές*. Αθήνα: ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ. pages 100-147

ΞΕΝΗ

Agosto, R., Chaume, F. and Hurtado, A. (1999) '*La traducción audiovisual*'. *Enseñar a traducir*. , *ResearchGate.net*. Available at: https://www.researchgate.net/publication/320585165_Agosto_R_Chaume_F_y_A_Hurtado_1999_La_traducción_audiovisual_En_A_Hurtado_coord_1999_Ensenar_a_traducir_Madrid_Edelsa_pp_182-195 (Accessed: 02 February 2024).

Attardo, S. (2002). Translation and humour. An approach based on the general theory of verbal humour (GTVH). *The Translator: Studies in Intercultural Communication*, 8(2), pp. 173-194.

Brondeel, Herman. 1994. "Teaching subtitling routines". *Meta* 34(1): 26-33.

Díaz-Cintas, J. & Remael, A. (2007). *Audiovisual translation: subtitling*. Manchester: St. Jerome Publishing.

Nord, C. (2014) *Translating as a purposeful activity: Functionalist approaches explained*. London: Routledge. pages 70-152

Reiss, K., Vermeer, H.J. and Nord, C. (2015) *Towards a general theory of Translational Action: Skopos Theory explained*. London: Routledge.

- Sokoli, S. (2000) *Research Issues in Audiovisual Translation: Aspects of Subtitling in Greece*, Academia.edu. thesis. Available at: https://www.academia.edu/772871/Research_issues_in_audiovisual_translation_aspects_of_subtitling_in_Greece (Accessed: 02 February 2024).
- VEIGA, M.J. (2009b) 'The Translation of Audiovisual Humour in Just a Few Words', in *New Trends in Audiovisual Translation*.
- Zabalbeascoa, P. (1996) 'Translating jokes for dubbed television situation comedies', *The Translator*, 2(2), pp. 235–257.
doi:10.1080/13556509.1996.10798976.
- Zabalbeascoa, P. (2005). Humor and translation - an interdiscipline.
International Journal of Humor Research, 18(2), pp.185-207.